

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B** ► **C1** DIREKTIVA (EU) 2024/1760 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 13. lipnja 2024.
o dubinskoj analizi za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 te Uredbe
(EU) 2023/2859 ◀
(Tekst značajan za EGP)
(SL L 1760, 5.7.2024., str. 1.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Direktiva (EU) 2025/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2025.	L 794	1	16.4.2025.

Koju je ispravio:

► **C1** Ispravak, SL L 90894, 10.11.2025, str. 1 (2024/1760)

**DIREKTIVA (EU) 2024/1760 EUROPSKOG PARLAMENTA
I VIJEĆA**

od 13. lipnja 2024.

**o dubinskoj analizi za održivo poslovanje i izmjeni
Direktive (EU) 2019/1937 te Uredbe (EU) 2023/2859**

(Tekst značajan za EGP)

Članak 1.

Predmet

1. Ovom Direktivom utvrđuju se pravila o:
 - (a) obvezama poduzeća u pogledu stvarnih i potencijalnih negativnih učinaka na ljudska prava i okoliš, s obzirom na njihovo vlastito poslovanje, poslovanje njihovih društava kćeri i poslovanje njihovih poslovnih partnera u lancima aktivnosti tih poduzeća;
 - (b) odgovornosti za kršenje obveza iz točke (a); i
 - (c) obvezi poduzeća u pogledu donošenja i provedbe plana tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena, kojim se, ulaganjem najboljih napora, nastoji osigurati usklađenost poslovnog modela i strategije poduzeća s prelaskom na održivo gospodarstvo i s ograničavanjem globalnog zagrijavanja na 1,5 °C, u skladu s Pariškim sporazumom.
2. Ova Direktiva ne predstavlja osnovu za smanjenje razine zaštite ljudskih, radnih i socijalnih prava ni zaštite okoliša ili klime predviđene nacionalnim pravom država članica ili primjenjivim kolektivnim ugovorima u trenutku donošenja ove Direktive.
3. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje obveze u području ljudskih, radnih i socijalnih prava, zaštite okoliša i klimatskih promjena na temelju drugih zakonodavnih akata Unije. Ako je neka odredba ove Direktive u suprotnosti s odredbom drugog zakonodavnog akta Unije kojim se nastoje postići isti ciljevi i predviđaju sveobuhvatnije ili konkretnije obveze, odredba tog drugog zakonodavnog akta Unije ima prednost u mjeri u kojoj postoji sukob i primjenjuje se na te posebne obveze.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na poduzeća koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom države članice i koja ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

▼B

- (a) poduzeće je u prosjeku imalo više od 1 000 zaposlenika i ►**C1** neto prihod ◀ na svjetskoj razini veći od 450 000 000 EUR u posljednjoj financijskoj godini za koju su godišnji financijski izvještaji doneseni ili su trebali biti doneseni;
- (b) poduzeće nije doseglo pragove iz točke (a), ali je krajnje matično društvo grupe koja je dosegla te pragove u posljednjoj financijskoj godini za koju su konsolidirani godišnji financijski izvještaji doneseni ili su trebali biti doneseni;
- (c) poduzeće je s neovisnim trećim poduzećima sklopilo, ili je krajnje matično društvo grupe koja je sklopila, sporazume o franšizi ili licenciranju u Uniji u zamjenu za naknade za licenciju, ako se tim sporazumima osigurava zajednički identitet, zajednički poslovni koncept i primjena jedinstvenih poslovnih metoda i ako su te naknade za licenciju iznosile više od 22 500 000 EUR u posljednjoj financijskoj godini za koju su godišnji financijski izvještaji doneseni ili su trebali biti doneseni te pod uvjetom da je poduzeće imalo, ili je krajnje matično društvo grupe koja je imala, ►**C1** neto prihod ◀ na svjetskoj razini veći od 80 000 000 EUR u posljednjoj financijskoj godini za koju su godišnji financijski izvještaji doneseni ili su trebali biti doneseni.

2. Ova se Direktiva primjenjuje i na poduzeća koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom treće zemlje i ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) poduzeće je ostvarilo ►**C1** neto prihod ◀ veći od 450 000 000 EUR u Uniji u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini;
- (b) poduzeće nije doseglo prag iz točke (a), ali je krajnje matično društvo grupe koja je na konsolidiranoj osnovi dosegla prag iz točke (a) u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini;
- (c) poduzeće je s neovisnim trećim poduzećima sklopilo, ili je krajnje matično društvo grupe koja je sklopila, sporazume o franšizi ili licenciranju u Uniji u zamjenu za naknade za licenciju, ako se tim sporazumima osigurava zajednički identitet, zajednički poslovni koncept i primjena jedinstvenih poslovnih metoda i ako su te naknade za licenciju iznosile više od 22 500 000 EUR u Uniji u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini; i pod uvjetom da je poduzeće ostvarilo ili je krajnje matično društvo grupe koja je ostvarila ►**C1** neto prihod ◀ veći od 80 000 000 EUR u Uniji u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini.

▼B

3. Ako je glavna djelatnost krajnjeg matičnog društva držanje udjela u operativnim društvima kćerima i ne sudjeluje u donošenju upravljačkih, operativnih ili financijskih odluka koje utječu na grupu ili jedno ili više njezinih društava kćeri, može se izuzeti od izvršavanja obveza na temelju ove Direktive. To izuzeće podliježe uvjetu da je jedno od društava kćeri krajnjeg matičnog društva s poslovnim nastanom u Uniji imenovano za ispunjavanje obveza utvrđenih u člancima od 6. do 16. i članku 22. u ime krajnjeg matičnog društva, uključujući obveze krajnjeg matičnog društva u pogledu aktivnosti njegovih društava kćeri. U tom slučaju imenovanom društvu kćeri daju se sva potrebna sredstva i pravne ovlasti za učinkovito ispunjavanje tih obveza, posebno kako bi se osiguralo da imenovano društvo kći od poduzeća grupe dobije relevantne informacije i dokumente kako bi ispunjavalo obveze krajnjeg matičnog društva na temelju ove Direktive.

Krajnje matično društvo podnosi zahtjev za izuzeće iz prvog podstavka ovoga stavka nadležnom nadzornom tijelu, u skladu s člankom 24., kako bi se procijenilo jesu li ispunjeni uvjeti iz prvog podstavka ovoga stavka. Ako su uvjeti ispunjeni, nadležno nadzorno tijelo odobrava izuzeće. Ako je primjenjivo, to tijelo propisno obavješćuje nadležno nadzorno tijelo države članice u kojoj imenovano društvo kći ima poslovni nastan o zahtjevu te potom o svojoj odluci.

Krajnje matično društvo ostaje zajednički odgovorno s imenovanim društvom kćeri ako potonje ne ispunjava svoje obveze u skladu s prvom podstavkom ovoga stavka.

4. Za potrebe stavka 1. broj zaposlenika s nepunim radnim vremenom izračunava se na osnovi ekvivalenta punog radnog vremena. Radnici zaposleni preko agencija za privremeno zapošljavanje i drugi radnici u nestandardnim oblicima zaposlenja, pod uvjetom da ispunjavaju kriterije za utvrđivanje statusa radnika koje je utvrdio Sud Europske unije, uključuju se u izračun broja zaposlenika na isti način kao da su izravno zaposleni u poduzeću tijekom istog razdoblja.

5. Ako poduzeće ispunjava uvjete utvrđene u stavku 1. ili 2., ova Direktiva se primjenjuje samo ako su ti uvjeti ispunjeni tijekom dvije uzastopne financijske godine. Ova se Direktiva više ne primjenjuje na poduzeće iz stavka 1. ili 2. ako uvjeti utvrđeni u stavku 1. ili 2. prestanu biti ispunjeni za svaku od posljednje dvije relevantne financijske godine.

6. U pogledu poduzeća iz stavka 1., država članica koja je nadležna za uređivanje pitanja obuhvaćenih ovom Direktivom je ona država članica u kojoj poduzeće ima sjedište.

▼B

7. Kada je riječ o poduzeću iz stavka 2., država članica koja je nadležna za uređivanje pitanja obuhvaćenih ovom Direktivom jest ona država članica u kojoj poduzeće ima podružnicu. Ako poduzeće nema podružnicu ni u jednoj državi članici ili ima podružnice u različitim državama članicama, država članica nadležna za uređivanje pitanja obuhvaćenih ovom Direktivom jest ona u kojoj je to poduzeće ostvarilo najviši ►C1 neto prihod ◄ u Uniji u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini.

8. Ova se Direktiva ne primjenjuje na AIF-e kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ni na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) u smislu članka 1. stavka 2. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

*Članak 3.***Definicije**

1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „poduzeće” znači bilo koje od sljedećeg:

i. pravna osoba osnovana kao jedan od pravnih oblika navedenih u prilogima I. i II. Direktivi 2013/34/EU;

ii. pravna osoba osnovana u skladu s pravom treće zemlje u obliku koji je usporediv s onima navedenima u prilogima I. i II. Direktivi 2013/34/EU;

iii. regulirano financijsko društvo, bez obzira na njegov pravni oblik, koje je:

— kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

⁽³⁾ ►C1 Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.). ◄

▼B

- investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾;

- „upravitelj alternativnog investicijskog fonda” kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (b) Direktive 2011/61/EU, uključujući upravitelja europskih fondova poduzetničkog kapitala (EuVECA) iz Uredbe (EU) br. 345/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, upravitelja europskih fondova za socijalno poduzetništvo (EuSEF) iz Uredbe (EU) br. 346/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ i upravitelja europskih fondova za dugoročna ulaganja (ELTIF) iz Uredbe (EU) 2015/760 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾;

- društvo za upravljanje, kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (b) Direktive 2009/65/EZ;

- društvo za osiguranje, kako je definirano u članku 13. točki 1. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾;

- društvo za reosiguranje kako je definirano u članku 13. točki 4. Direktive 2009/138/EZ;

- institucija za strukovno mirovinsko osiguranje obuhvaćena područjem primjene Direktive (EU) 2016/2341 u skladu s njezinim člankom 2., osim ako je država članica odlučila da neće primjenjivati navedenu direktivu u cijelosti ili djelomično na te institucija za strukovno mirovinsko osiguranje, u skladu s člankom 5. te direktive;

- središnja druga ugovorna strana kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾;

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 345/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o europskim fondovima poduzetničkog kapitala (SL L 115, 25.4.2013., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 346/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o europskim fondovima za socijalno poduzetništvo (SL L 115, 25.4.2013., str. 18.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2015/760 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o europskim fondovima za dugoročna ulaganja (SL L 123, 19.5.2015., str. 98.).

⁽⁸⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

▼B

- središnji depozitorij vrijednosnih papira kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾;
- subjekt posebne namjene za osiguranje ili reosiguranje koji je dobio odobrenje za rad u skladu s člankom 211. Direktive 2009/138/EZ;
- „sekuritizacijski subjekt posebne namjene” kako je definiran u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2017/2402 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾;
- financijski holding kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 20. Uredbe (EU) br. 575/2013, osigurateljni holding kako je definiran u članku 212. stavku 1. točki (f) Direktive 2009/138/EZ ili mješoviti financijski holding kako je definiran u članku 212. stavku 1. točki (h) Direktive 2009/138/EZ, koji je dio grupe osiguravatelja koja podliježe nadzoru na razini grupe u skladu s člankom 213. te direktive i koja nije izuzeta od nadzora grupe na temelju članka 214. stavka 2. Direktive 2009/138/EZ;
- institucija za platni promet iz članka 1. stavka 1. točke (d) Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾;
- institucija za elektronički novac, kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾;

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (SL L 257, 28.8.2014., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2017/2402 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o utvrđivanju općeg okvira za sekuritizaciju i o uspostavi specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardiziranu sekuritizaciju te o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ i 2011/61/EU te uredaba (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 648/2012 (SL L 347, 28.12.2017., str. 35.).

⁽¹²⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

⁽¹³⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju aktivnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

▼B

- „pružatelj usluga skupnog financiranja” kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki (e) Uredbe (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾;
 - pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama, kako je definiran u članku 3. stavku 1. točki 15. Uredbe (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾, ako pruža jednu ili više usluga povezanih s kriptovalutama kako su definirane u članku 3. stavku 1. točki 16. te Uredbe;
- (b) „negativan učinak na okoliš” znači negativan učinak na okoliš koji je posljedica kršenja zabrana i obveza navedenih u dijelu I. odjeljku 1. točkama 15. i 16. te dijelu II. Priloga ovoj Direktivi, uzimajući u obzir nacionalno zakonodavstvo povezano s odredbama instrumenata koji su u njima navedeni;
- (c) „negativan učinak na ljudska prava” znači učinak na osobe koji proizlazi iz:
- i. zlorabe nekog od ljudskih prava navedenih u dijelu I. odjeljku 1. Priloga ovoj Direktivi, jer su ta ljudska prava sadržana u međunarodnim instrumentima navedenima u dijelu I. odjeljku 2. Priloga ovoj Direktivi;
 - ii. zlorabe ljudskog prava koje nije navedeno u dijelu I. odjeljku 1. Priloga ovoj Direktivi, ali je uključeno u instrumente za ljudska prava navedene u dijelu I. odjeljku 2. Priloga ovoj Direktivi, pod uvjetom da:
 - poduzeće ili pravni subjekt može zloupotrijebiti to ljudsko pravo,
 - kršenje tog ljudskog prava izravno narušava pravni interes zaštićen instrumentima za ljudska prava navedenima u dijelu I. odjeljku 2. Priloga ovoj Direktivi; i
 - poduzeće je moglo razumno predvidjeti rizik da bi to ljudsko pravo moglo biti pogođeno, uzimajući u obzir okolnosti tog konkretnog slučaja, uključujući prirodu i opseg poslovanja poduzeća i njegova lanca aktivnosti, značajke gospodarskog sektora te zemljopisni kontekst i kontekst poslovanja;

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 (SL L 347, 20.10.2020., str. 1.).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o tržištima kriptovalutama i izmjeni uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937 (SL L 150, 9.6.2023., str. 40.).

▼B

- (d) „negativan učinak” znači negativan učinak na okoliš i negativan učinak na ljudska prava;
- (e) „društvo kći” znači pravna osoba kako je definirana u članku 2. točki 10. Direktive 2013/34/EU i pravna osoba preko koje se obavlja djelatnost „kontroliranog društva” kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (f) Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾;
- (f) „poslovni partner” znači subjekt:
- i. s kojim poduzeće ima trgovački sporazum povezan s poslovanjem, proizvodima ili uslugama poduzeća ili kojemu poduzeće pruža usluge na temelju točke (g) („izravni poslovni partner”), ili
 - ii. koji nije izravni poslovni partner, ali obavlja poslovne aktivnosti povezane s poslovanjem, proizvodima ili uslugama poduzeća („neizravni poslovni partner”);
- (g) „lanac aktivnosti” znači:
- i. aktivnosti poslovnih partnera poduzeća na početku lanca povezane s proizvodnjom robe ili pružanjem usluga od strane tog poduzeća, uključujući osmišljavanje, vađenje, nabavu, proizvodnju, prijevoz, skladištenje i isporuku sirovina, proizvoda ili dijelova proizvoda te razvoj proizvoda ili usluge; i
 - ii. aktivnosti poslovnih partnera poduzeća na kraju lanca povezane s distribucijom, prijevozom i skladištenjem proizvoda toga poduzeća, ako poslovni partneri obavljaju te aktivnosti za poduzeće ili u ime poduzeća, isključujući distribuciju, prijevoz, skladištenje proizvoda koji podliježu kontrolama izvoza na temelju Uredbe (EU) 2021/821 ili kontrolama izvoza povezanima s oružjem, streljivom ili ratnim materijalom nakon odobrenja izvoza proizvoda;
- (h) „verifikacija koju provodi neovisna treća strana” znači provjera usklađenosti poduzeća ili dijelova njegova lanca aktivnosti sa zahtjevima u pogledu ljudskih prava i okoliša koji proizlaze iz ove Direktive, koju provodi stručnjak koji je objektivan, potpuno neovisan o poduzeću, koji nije u sukobu interesa niti podliježe vanjskim utjecajima, ima iskustva i kompetentan je u području okoliša ili ljudskih prava, u skladu s prirodom negativnog učinka, te je odgovoran za kvalitetu i pouzdanost provjere;

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavalateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

▼B

- (i) „MSP” znači mikropoduzeće, malo ili srednje poduzeće, bez obzira na pravni oblik, koje nije dio velike grupe, kako su ti pojmovi definirani u članku 3. stavcima 1., 2., 3. i 7. Direktive 2013/34/EU;
- (j) „industrijska inicijativa ili višedionička inicijativa” znači kombinacija dobrovoljnih postupaka ►C1 dubinske analize ◄, alata i mehanizama, koje razvijaju i nadziru vlade, industrijska udruženja, zainteresirane organizacije, uključujući organizacije civilnog društva, ili skupine ili njihove kombinacije, u kojima bi poduzeća mogla sudjelovati kako bi podržala provedbu obveza ►C1 dubinske analize ◄.
- (k) „ovlašteni predstavnik” znači fizička ili pravna osoba s boravištem ili poslovnim nastanom u Uniji kojoj je poduzeće dalo ovlasti u smislu točke (a) podtočke ii. da djeluje u njegovo ime u vezi s ispunjavanjem obveza tog poduzeća na temelju ove Direktive;
- (l) „ozbiljan negativan učinak” znači negativan učinak koji je posebno značajan po svojoj prirodi, kao što je učinak koji je štetan za život, zdravlje i slobodu ljudi ili je zbog svojih razmjera, opsega ili nepopravljivosti, pri čemu se u obzir uzima njegova težina, uključujući broj pojedinaca koji jesu ili bi mogli biti pogođeni, u mjeri u kojoj okoliš jest ili bi mogao biti oštećen ili na drugi način pogođen, njegova nepovratnost i ograničenja sposobnosti vraćanja pogođenih pojedinaca ili okoliša u stanje koje je ekvivalentno njihovu stanju prije učinka u razumnom roku;
- (m) „►C1 neto prihod ◄” znači:
 - i. „►C1 neto prihod ◄” kako je definiran u članku 2. točki 5. Direktive 2013/34/EU; ili
 - ii. ako poduzeće primjenjuje međunarodne računovodstvene standarde donesene na temelju Uredbe (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾ ili je riječ o poduzeću u smislu točke (a) podtočke ii., prihod kako je definiran okvirom za financijsko izvještavanje ili u smislu tog okvira na temelju kojeg se sastavljaju financijski izvještaji poduzeća;
- (n) „dionici” znači zaposlenici poduzeća, zaposlenici njegovih društava kćeri, sindikati i predstavnici radnika, potrošači i drugi pojedinci, skupine, zajednice ili subjekti na čija prava ili interese utječu ili bi mogli utjecati proizvodi, usluge i poslovanje poduzeća, njegovih društava kćeri i njegovih poslovnih partnera, uključujući zaposlenike, sindikate i predstavnike radnika poslovnih partnera poduzeća, nacionalne institucije za ljudska prava i okoliš, organizacije civilnog društva čija svrha obuhvaća zaštitu okoliša, te legitimne predstavnike tih pojedinaca, skupina, zajednica ili zaposlenika;

⁽¹⁷⁾ Uredba (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda (SL L 243, 11.9.2002., str. 1.).

▼B

- (o) „odgovarajuće mjere” znači mjere kojima se mogu postići ciljevi ►C1 dubinske analize ◄ učinkovitim postupanjem s negativnim učincima na način koji je razmjeran stupnju ozbiljnosti i izglednosti nastanka negativnog učinka i koje su poduzeću dostupne uz razumne napore, uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja, uključujući prirodu i razmjere negativnog učinka i relevantne čimbenike rizika;
 - (p) „poslovni odnos” znači odnos poduzeća s poslovnim partnerom;
 - (q) „matično društvo” znači trgovačko društvo koje kontrolira jedno ili više društava kćeri;
 - (r) „krajnje matično društvo” znači matično društvo koje izravno ili neizravno u skladu s kriterijima iz članka 22. stavaka od 1. do 5. Direktive 2013/34/EU kontrolira jedno ili više društava kćeri, a nije pod kontrolom drugog poduzeća;
 - (s) „grupa poduzeća” ili „grupa” znači matično društvo i sva njegova društva kćeri;
 - (t) „otklanjanje štete” znači vratiti pogođene osobe, zajednice ili okoliš u situaciju koja je ekvivalentna ili što sličnija situaciji u kojoj bi bili da nije došlo do stvarnog negativnog učinka, razmjerno uključenosti poduzeća u taj negativni učinak, a uključuje financijsku ili nefinancijsku naknadu koju poduzeće pruža osobama pogođenima stvarnim negativnim učinkom i, ako je primjenjivo, nadoknadu troškova javnim tijelima za eventualne potrebne korektivne mjere;
 - (u) „čimbenici rizika” znači činjenice, situacije ili okolnosti koje se odnose na ozbiljnost i izglednost nastanka negativnog učinka, uključujući čimbenike na razini poduzeća i poslovanja, zemljopisne i kontekstualne, proizvodne i uslužne čimbenike te sektorske činjenice, situacije ili okolnosti;
 - (v) „ozbiljnost negativnog učinka” znači razmjere, opseg ili nepopravljivost negativnog učinka, pri čemu bi u obzir trebalo uzeti težinu negativnog učinka, uključujući broj pojedinaca koji su pogođeni ili bi mogli biti pogođeni, mjeru u kojoj je okoliš oštećen ili bi mogao biti oštećen ili na drugi način pogođen, njegovu nepovratnost i ograničenja mogućnosti da se pogođeni pojedinci ili okoliš u razumnom roku vrate u stanje ekvivalentno stanju prije učinka.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 34. kako bi izmijenila Prilog ovoj Direktivi:
- (a) dodavanjem upućivanja na članke međunarodnih instrumenata koje su ratificirale sve države članice i koji su obuhvaćeni područjem primjene određenog prava, zabrane ili obveze povezane sa zaštitom ljudskih prava, temeljnih sloboda i okoliša navedenih u Prilogu ovoj Direktivi;

▼B

- (b) izmjenom, prema potrebi, upućivanja na međunarodne instrumente iz Priloga ovoj Direktivi, s obzirom na izmjenu, zamjenu ili stavljanje izvan snage takvih instrumenata;
- (c) u skladu s razvojem događaja u okviru relevantnih međunarodnih foruma u vezi s instrumentima navedenima u dijelu 1., odjeljku 2. Priloga ovoj Direktivi:
 - i. zamjenom upućivanja na navedene instrumente upućivanjima na nove instrumente koji obuhvaćaju isti predmet i koje su ratificirale sve države članice; ili
 - ii. dodavanjem upućivanja na nove instrumente koji obuhvaćaju isti predmet kao i navedeni instrumenti i koje su ratificirale sve države članice.

*Članak 4.***Razina usklađivanja**

1. Ne dovodeći u pitanje članak 1. stavke 2. i 3., države članice ne uvode u svoje nacionalno pravo odredbe, unutar područja obuhvaćenog ovom Direktivom, o utvrđivanju obveze ►C1 dubinske analize ◄ u pogledu ljudskih prava i okoliša koje se razlikuju od onih utvrđenih u članku 8. stavicima 1. i 2., članku 10. stavku 1. i članku 11. stavku 1.
2. Neovisno o stavku 1., ovom se Direktivom države članice ne sprječava da uvedu u svoje nacionalno pravo strože odredbe, koje se razlikuju od onih utvrđenih u članku 8. stavicima 1. i 2., članku 10. stavku 1. i članku 11. stavku 1., ili odredbe koje su konkretnije u smislu cilja ili obuhvaćenog područja kako bi se postigla drugačija razina zaštite ljudskih, radnih i socijalnih prava, okoliša ili klime.

*Članak 5.***▼C1****Dubinska analiza****▼B**

1. Države članice osiguravaju da poduzeća provode ►C1 dubinsku analizu ◄ u području ljudskih prava i okoliša koja se temelji na riziku kako je utvrđeno u člancima od 7. do 16. („►C1 dubinska analiza ◄”) provodeći sljedeće radnje:
 - (a) integriranje ►C1 dubinske analize ◄ u svoje politike i sustave upravljanja rizicima u skladu s člankom 7.;
 - (b) utvrđivanje i procjenu stvarnih ili potencijalnih negativnih učinaka u skladu s člankom 8. i, prema potrebi, rangiranje stvarnih i potencijalnih negativnih učinaka po prioritetu u skladu s člankom 9.;
 - (c) sprečavanje i ublažavanje potencijalnih negativnih učinaka te okončanje stvarnih negativnih učinaka i svođenje njihovih razmjera na najmanju moguću razinu u skladu s člancima 10. i 11.;
 - (d) otklanjanje štete negativnih učinaka u skladu s člankom 12.;

▼B

- (e) provođenje smislene suradnje s dionicima u skladu s člankom 13.;
- (f) uspostavu i održavanje mehanizma za prijave i postupka za podnošenje pritužbi u skladu s člankom 14.;
- (g) praćenje djelotvornosti politike i mjera ►**C1** dubinske analize ◀ u skladu s člankom 15.;

▼C1

- (h) javno komuniciranje o dubinskoj analizi u skladu s člankom 16.

▼B

2. Države članice osiguravaju da, za potrebe provođenja ►**C1** dubinske analize ◀, poduzeća imaju pravo dijeliti resurse i informacije unutar svojih grupa poduzeća i s drugim pravnim subjektima.

3. Države članice osiguravaju da poslovni partner nije obvezan poduzeću koje ispunjava obveze iz ove Direktive otkrivati informacije koje su poslovna tajna kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2016/943, ne dovodeći u pitanje otkrivanje identiteta izravnih i neizravnih poslovnih partnera, ni ključne informacije potrebne za utvrđivanje stvarnih ili potencijalnih negativnih učinaka, ako je to potrebno i propisno opravdano radi usklađenosti poduzeća s obvezama ►**C1** dubinske analize ◀. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost poslovnih partnera da zaštite svoje poslovne tajne putem mehanizama uspostavljenih Direktivom (EU) 2016/943. Poslovni partneri nikada nisu obvezni otkrivati klasificirane podatke ili druge informacije čije bi otkrivanje ugrozilo osnovne interese državne sigurnosti.

4. Države članice zahtijevaju od poduzeća da čuvaju dokumentaciju o djelovanjima donesenima radi ispunjavanja svojih obveza ►**C1** dubinske analize ◀ u svrhu dokazivanja sukladnosti, uključujući popratne dokaze, najmanje pet godina od trenutka kada je takva dokumentacija izrađena ili pribavljena.

Ako su po isteku razdoblja zadržavanja iz prvog podstavka u tijeku sudski ili upravni postupci na temelju ove Direktive, razdoblje zadržavanja produljuje se do konačnog zaključenja predmeta.

*Članak 6.***Potpora ►**C1** dubinskoj analizi ◀ na razini grupe**

1. ►**C1** Države članice osiguravaju da matična društva obuhvaćena područjem primjene ove Direktive mogu ispuniti obveze utvrđene u člancima od 7. do 16. i članku 22. ◀ u ime poduzeća koja su njihova društva kćeri obuhvaćena područjem primjene ove Direktive, ako se time osigurava djelotvorna sukladnost. Time se ne dovodi u pitanje činjenica da društva kćeri podliježu izvršavanju ovlasti nadzornog tijela u skladu s člankom 25. niti njihova građanskopravna odgovornost u skladu s člankom 29.

▼B

2. Ispunjavanje obveza ►**C1** dubinske analize ◀ utvrđenih u člancima 7. do 16. od strane matičnog društva u skladu sa stavkom 1. ovog članka podliježe svim sljedećim uvjetima:

- (a) društvo kći i matično društvo međusobno si dostavljaju sve potrebne informacije i surađuju kako bi ispunila obveze koje proizlaze iz ove Direktive;
- (b) društvo kći pridržava se odgovarajuće prilagođene politike ►**C1** dubinske analize ◀ svojeg matičnog društva kako bi se osiguralo da su obveze utvrđene u članku 7. stavku 1. ispunjene u odnosu na društvo kći;
- (c) društvo kći integrira ►**C1** dubinsku analizu ◀ u sve svoje politike i sustave upravljanja rizicima u skladu s člankom 7., pri čemu se jasno opisuje koje obveze treba ispuniti matično društvo i, prema potrebi, o tome obavješćuje relevantne dionike;
- (d) prema potrebi, društvo kći nastavlja poduzimati odgovarajuće mjere u skladu s člancima 10. i 11. i ispunjavati svoje obveze iz članaka 12. i 13.;
- (e) prema potrebi, društvo kći traži ugovorna jamstva od izravnog poslovnog partnera u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b) ili člankom 11. stavkom 3. točkom (c), traži ugovorna jamstva od neizravnog poslovnog partnera u skladu s člankom 10. stavkom 4. ili člankom 11. stavkom 5. te privremeno suspendira ili raskida poslovni odnos u skladu s člankom 10. stavkom 6. ili člankom 11. stavkom 7.

3. Ako matično društvo ispunjava obvezu iz članka 22. u ime društva kćeri u skladu sa stavkom 1. ovog članka, društvo kći ispunjava obveze utvrđene u članku 22. u skladu s planom tranzicije matičnog društva za ublažavanje klimatskih promjena koji je na odgovarajući način prilagođen njegovu poslovnom modelu i strategiji.

*Članak 7.***Integriranje ►**C1** dubinske analize ◀ u politike i sustave upravljanja rizicima poduzeća**

1. Države članice osiguravaju da poduzeća integriraju ►**C1** dubinsku analizu ◀ u sve svoje relevantne politike i sustave upravljanja rizicima i da imaju uspostavljenu politiku ►**C1** dubinske analize ◀ kojom se osigurava ►**C1** dubinska analiza ◀ na temelju rizika.

2. Politika ►**C1** dubinske analize ◀ iz stavka 1. razvija se uz prethodno savjetovanje sa zaposlenicima poduzeća i njihovim predstavnicima te sadržava sve od sljedećeg:

- (a) opis načina na koji poduzeće pristupa ►**C1** dubinskoj analizi ◀, među ostalim dugoročno;

▼B

(b) kodeks ponašanja kojim se opisuju pravila i načela kojih se trebaju pridržavati poduzeća i njihova društva kćeri te izravni ili neizravni poslovni partneri poduzeća u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b), člankom 10. stavkom 4., člankom 11. stavkom 3. točkom (c) ili člankom 11. stavkom 5. kao i

(c) opis postupaka uspostavljenih radi integracije ►C1 dubinske analize ◄ u relevantne politike poduzeća i radi provedbe ►C1 dubinske analize ◄, uključujući mjere poduzete za provjeru usklađenosti s kodeksom ponašanja iz točke (b) i za proširenje primjene kodeksa na poslovne partnere.

3. Države članice osiguravaju da poduzeća ažuriraju svoje politike ►C1 dubinske analize ◄ bez nepotrebne odgode nakon što dođe do znatnih promjena, i prema potrebi preispitaju i ažuriraju te politike najmanje svaka 24 mjeseca.

U svrhu navedenu u prvom podstavku poduzeća uzimaju u obzir negativne učinke koji su već utvrđeni u skladu s člankom 8., kao i odgovarajuće mjere poduzete za otklanjanje takvih negativnih učinaka u skladu s člancima 10. i 11. te ishod procjena provedenih u skladu s člankom 15.

*Članak 8.***Utvrđivanje i procjena stvarnih i potencijalnih negativnih učinaka**

1. Države članice osiguravaju da poduzeća poduzmu odgovarajuće mjere za utvrđivanje i procjenu stvarnih i potencijalnih negativnih učinaka koji proizlaze iz njihova vlastitog poslovanja ili poslovanja njihovih društava kćeri i, ako su povezani s njihovim lancima aktivnosti, iz poslovanja njihovih poslovnih partnera, u skladu s ovim člankom.

2. U okviru obveze iz stavka 1., uzimajući u obzir relevantne čimbenike rizika, poduzeća poduzimaju odgovarajuće mjere za:

(a) mapiranje vlastitog poslovanja, poslovanja svojih društava kćeri i, ako je povezano s njihovim lancima aktivnosti, poslovanja svojih poslovnih partnera kako bi utvrdila opća područja u kojima je najizglednije da bi se negativni učinci mogli pojaviti i biti najozbiljniji.

(b) Na temelju rezultata tog mapiranja iz točke (a) poduzeća bi trebala provesti dubinsku procjenu vlastitog poslovanja, poslovanja svojih društava kćeri i, ako je to povezano s njihovim lancima aktivnosti, poslovanja svojih poslovnih partnera u područjima za koja je utvrđeno da je najizglednije da bi se u njima negativni učinci mogli pojaviti i biti najozbiljniji.

▼B

3. Države članice osiguravaju da, za potrebe utvrđivanja i procjene negativnih učinaka iz stavka 1. na temelju, ako je prikladno, kvantitativnih i kvalitativnih informacija, poduzeća imaju pravo koristiti se odgovarajućim resursima, uključujući neovisna izvješća i informacije prikupljene putem mehanizma za prijave i postupka za podnošenje pritužbi predviđenog u članku 14.

4. Ako se informacije potrebne za dubinsku procjenu u skladu sa stavkom 2. točkom (b) mogu dobiti od poslovnih partnera na različitim razinama lanca aktivnosti, poduzeće daje prednost traženju takvih informacija, ako je razumno, izravno od poslovnih partnera gdje je najizglednije da će se pojaviti negativni učinci.

*Članak 9.***Rangiranje utvrđenih stvarnih i potencijalnih negativnih učinaka po prioritetu**

1. Države članice osiguravaju da, ako nije moguće istodobno i u potpunosti spriječiti, ublažiti, okončati ili svesti na najmanju moguću razinu sve utvrđene negativne učinke, poduzeća po prioritetu rangiraju negativne učinke utvrđene u skladu s člankom 8. radi ispušnjavanja obveza utvrđenih u članku 10. ili 11.

2. Određivanje prioriteta iz stavka 1. temelji se na ozbiljnosti i vjerojatnosti negativnog učinka.

3. Nakon što se u razumnom roku uklone najozbiljniji i najizgledniji negativni učinci u skladu s člankom 10. ili 11. poduzeće otklanja manje ozbiljne i manje izgledne negativne učinke.

*Članak 10.***Sprečavanje potencijalnih negativnih učinaka**

1. Države članice osiguravaju da poduzeća poduzmu odgovarajuće mjere da spriječe ili, ako sprečavanje nije moguće ili nije odmah moguće, da na odgovarajući način ublaže potencijalne negativne učinke koji su utvrđeni ili su trebali biti utvrđeni na temelju članka 8., u skladu s člankom 9. i s ovim člankom.

Kako bi se utvrdile odgovarajuće mjere iz prvog podstavka, u obzir se uzima sljedeće:

- (a) može li potencijalni negativni učinak uzrokovati samo poduzeće; mogu li ga zajednički uzrokovati poduzeće i njegovo društvo kći ili poslovni partner djelovanjem ili propustima; ili može li ga uzrokovati samo poslovni partner poduzeća u lancu aktivnosti;

▼B

(b) može li do potencijalnog negativnog učinka doći u poslovanju društva kćeri, izravnog poslovnog partnera ili neizravnog poslovnog partnera kao i

(c) sposobnost poduzeća da utječe na poslovnog partnera koji može uzrokovati ili zajednički uzrokovati potencijalni negativni učinak.

2. Poduzeća su dužna, prema potrebi, poduzeti sljedeće odgovarajuće mjere, ako je relevantno:

(a) ako je to potrebno zbog prirode ili složenosti mjera potrebnih za sprečavanje, bez nepotrebne odgode izraditi i provesti plan preventivnih djelovanja s razumnim i jasno definiranim rokovima za provedbu odgovarajućih mjera te kvalitativnim i kvantitativnim pokazateljima za mjerenje poboljšanja. Poduzeća mogu izraditi svoje planove djelovanja u suradnji s industrijskim ili višedioničkim inicijativama. Plan preventivnih djelovanja prilagođava se poslovanju i lancu aktivnosti poduzeća;

(b) tražiti ugovorna jamstva od izravnog poslovnog partnera da će osigurati usklađenost s kodeksom ponašanja poduzeća i, prema potrebi, s planom preventivnih djelovanja, među ostalim uspostavom odgovarajućih ugovornih jamstava od svojih partnera, u mjeri u kojoj su njihove aktivnosti dio lanca aktivnosti poduzeća. Ako se ishode takva ugovorna jamstva, primjenjuje se stavak 5.;

(c) izvršiti potrebna financijska ili nefinancijska ulaganja, prilagodbe ili nadogradnje, primjerice u postrojenja, proizvodne ili druge operativne procese i infrastrukturu;

(d) napraviti potrebne izmjene ili poboljšanja vlastitog poslovnog plana, općih strategija i poslovanja, uključujući prakse nabave, projektiranja i distribucije;

(e) pružati ciljanu i razmjernu potporu MSP-u koji je poslovni partner poduzeća, ako je potrebno s obzirom na resurse, znanje i ograničenja MSP-a, među ostalim pružanjem ili omogućivanjem pristupa izgradnji kapaciteta, osposobljavanju ili nadogradnji upravljačkih sustava te, ako bi se usklađenošću s kodeksom ponašanja ili planom preventivnih djelovanja ugrozila održivost MSP-a, pružanjem ciljane i razmjerne financijske potpore, kao što su izravno financiranje, zajmovi s niskim kamatama, jamstva za nastavak nabave ili pomoć u osiguravanju financiranja;

(f) u skladu s pravom Unije, uključujući pravo tržišnog natjecanja, surađivati s drugim subjektima, među ostalim, ako je relevantno, kako bi se povećala sposobnost poduzeća da spriječi ili ublaži negativni učinak, posebno ako nijedna druga mjera nije prikladna ili djelotvorna.

▼B

3. Poduzeća mogu, ako je relevantno, poduzeti odgovarajuće mjere, uz mjere navedene u stavku 2., kao što je suradnja s poslovnim partnerom u pogledu očekivanja poduzeća u vezi sa sprečavanjem i ublažavanjem potencijalnih negativnih učinaka, ili pružanjem ili omogućavanjem pristupa izgradnji kapaciteta, smjernicama, administrativnoj i financijskoj potpori kao što su zajmovi ili financiranje, uzimajući u obzir resurse, znanje i ograničenja poslovnog partnera.

4. U pogledu potencijalnih negativnih učinaka koji se ne bi mogli spriječiti ili na odgovarajući način ublažiti odgovarajućim mjerama navedenima u stavku 2., poduzeće može tražiti ugovorna jamstva s neizravnim poslovnim partnerom kako bi se postigla usklađenost s kodeksom ponašanja ili planom preventivnih djelovanja poduzeća. Ako se ishode takva ugovorna jamstva, primjenjuje se stavak 5.;

5. Ugovorna jamstva iz stavka 2. točke (b) i stavka 4. popraćena su odgovarajućim mjerama za provjeru usklađenosti. Za potrebe provjere usklađenosti poduzeće se može pozvati na verifikaciju koju provodi neovisna treća strana, među ostalim putem industrijskih ili višedioničkih inicijativa.

Ako su ugovorna jamstva dobivena od MSP-a ili je sklopljen ugovor s MSP-om, uvjeti moraju biti poštteni, razumni i nediskriminirajući. Poduzeće također procjenjuje bi li ugovorna jamstva s MSP-om trebala biti popraćena nekom od odgovarajućih mjera za MSP-ove koje su navedene u stavku 2. točki (e). Ako se mjere za provjeru usklađenosti provode u odnosu na MSP-ove, poduzeće snosi trošak provjere koju provodi neovisna treća strana. U slučaju da MSP zahtijeva plaćanje najmanje dijela troška provjere koju provodi neovisna treća strana ili u dogovoru s poduzećem, taj MSP može podijeliti rezultate takvih provjera s drugim poduzećima.

6. U pogledu potencijalnih negativnih učinaka iz stavka 1. koji se nisu mogli spriječiti ili na odgovarajući način ublažiti mjerama iz stavaka 2., 4. i 5., kao krajnja mjera, poduzeće je dužno suzdržati se od uspostave novih ili produljenja postojećih odnosa s poslovnim partnerom s kojim je učinak povezan ili u čijem je lancu aktivnosti učinak nastao te, ako mu pravo kojim se uređuju njihovi odnosi to dopušta, poduzima sljedeće radnje, kao krajnju mjeru:

(a) donosi i provodi plan pojačanih preventivnih djelovanja za konkretni negativni učinak bez nepotrebne odgode, tako da koristi ili poveća sredstvo utjecaja poduzeća privremenom suspenzijom poslovnih odnosa u odnosu na dotične aktivnosti, tako dugo dok postoji razumno očekivanje da će ti naponi uspjeti. Plan djelovanja uključuje određene i odgovarajuće rokove za donošenje i provedbu svih djelovanja u njemu, tijekom kojih poduzeće može tražiti i alternativne poslovne partnere;

▼B

- (b) ako se ne može razumno očekivati da će ti naponi uspjeti ili ako se provedbom plana pojačanih preventivnih djelovanja negativni učinak nije spriječio ili ublažio, raskida poslovni odnos u vezi s dotičnim aktivnostima ako je potencijalni negativni učinak ozbiljan.

Prije privremene suspenzije ili raskida poslovnog odnosa poduzeće procjenjuje može li se razumno očekivati da će negativni učinci tog postupka biti naočigled ozbiljniji od negativnog učinka koji se nije mogao spriječiti ili na odgovarajući način ublažiti. Ako je to slučaj, poduzeće nije obvezno suspendirati ili raskinuti poslovni odnos te je u mogućnosti izvijestiti nadležno nadzorno tijelo o opravdanim razlozima za takvu odluku.

Države članice predviđaju mogućnost privremene suspenzije ili raskida poslovnog odnosa u ugovorima koji su uređeni njihovim pravom u skladu s prvim podstavkom, osim ugovora u kojima su stranke zakonski obvezne sklopiti te odnose.

Ako poduzeće odluči privremeno suspendirati ili raskinuti poslovni odnos, ono poduzima korake za sprečavanje, ublažavanje ili okončanje učinaka suspenzije ili raskida te o tome u razumnom roku obavješćuje dotičnog poslovnog partnera i preispituje tu odluku.

Ako poduzeće odluči da neće privremeno suspendirati ili raskinuti poslovni odnos u skladu s ovim člankom, ono prati potencijalni negativni učinak i periodično ponovno procjenjuje svoju odluku i jesu li dostupne daljnje odgovarajuće mjere.

Članak 11.

Okončanje stvarnih negativnih učinaka

1. Države članice osiguravaju da poduzeća poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi okončala stvarne negativne učinke koji su utvrđeni ili su trebali biti utvrđeni na temelju članka 8., u skladu s člankom 9. i ovim člankom.

Kako bi se utvrdile odgovarajuće mjere iz prvog podstavka, u obzir se uzima sljedeće:

- (a) je li stvarni negativni učinak uzrokovalo samo poduzeće; je li ga zajednički uzrokovalo poduzeće i njegovo društvo kći ili poslovni partner djelovanjem ili propustima; ili je li ga uzrokovao samo poslovni partner poduzeća u lancu aktivnosti;
- (b) je li do stvarnog negativnog učinka došlo u poslovanju društva kćeri, izravnog poslovnog partnera ili neizravnog poslovnog partnera kao i

▼ B

- (c) sposobnost poduzeća da utječe na poslovnog partnera koji uzrokuje ili zajednički uzrokuje stvarni negativni učinak.

2. Ako se negativni učinak ne može odmah okončati, države članice osiguravaju da poduzeća svedu razmjer takvog učinka na najmanju moguću razinu.

3. Poduzeća su dužna, prema potrebi, poduzeti sljedeće odgovarajuće mjere, ako je relevantno:

- (a) neutralizirati negativni učinak ili njegov razmjer svesti na najmanju moguću razinu. Djelovanje mora biti razmjerno ozbiljnosti negativnog učinka te uključenosti poduzeća u negativni učinak;

- (b) ako je to potrebno zbog činjenice da se negativni učinak ne može odmah okončati, bez nepotrebne odgode izraditi i provesti plan korektivnih djelovanja s razumnim i jasno definiranim rokovima za provedbu odgovarajućih mjera te kvalitativnim i kvantitativnim pokazateljima za mjerenje poboljšanja. Poduzeća mogu izraditi svoje planove djelovanja u suradnji s industrijskim ili višedioničkim inicijativama. Plan korektivnih djelovanja prilagođava se poslovanju i lancu aktivnosti poduzeća;

- (c) tražiti ugovorna jamstva od izravnog poslovnog partnera da će osigurati usklađenost s kodeksom ponašanja poduzeća i, prema potrebi, planom korektivnih djelovanja, među ostalim uspostavom odgovarajućih ugovornih jamstava od svojih partnera, u mjeri u kojoj su njihove aktivnosti dio lanca aktivnosti poduzeća. Ako se ishode takva ugovorna jamstva, primjenjuje se stavak 6.;

- (d) izvršiti potrebna financijska ili nefinancijska ulaganja, prilagodbe ili nadogradnje, primjerice u postrojenja, proizvodne ili druge operativne procese i infrastrukturu;

- (e) napraviti potrebne izmjene ili poboljšanja vlastitog poslovnog plana, općih strategija i poslovanja, uključujući prakse nabave, projektiranja i distribucije;

- (f) pružati ciljanu i razmjernu potporu MSP-u koji je poslovni partner poduzeća, ako je potrebno s obzirom na resurse, znanje i ograničenja MSP-a, među ostalim pružanjem ili omogućivanjem pristupa izgradnji kapaciteta, osposobljavanju ili nadogradnji upravljačkih sustava te, ako bi se usklađenošću s kodeksom ponašanja ili planom korektivnih djelovanja ugrozila održivost MSP-a, pružanjem ciljane i razmjerne financijske potpore, kao što su izravno financiranje, zajmovi s niskim kamatama, jamstva za nastavak nabave ili pomoć u osiguravanju financiranja;

▼B

(g) u skladu s pravom Unije, uključujući pravo tržišnog natjecanja, surađivati s drugim subjektima, među ostalim, ako je relevantno, kako bi se povećala sposobnost poduzeća da okonča negativni učinak ili njegov razmjor svede na najmanju moguću razinu, posebno ako nijedna druga mjera nije prikladna ili djelotvorna;

(h) osigurati otklanjanje štete u skladu s člankom 12.

4. Poduzeća mogu, ako je relevantno, provoditi odgovarajuće mjere, uz mjere navedene u stavku 3., kao što je suradnja s poslovnim partnerom u pogledu očekivanja poduzeća u vezi s okončanjem negativnih učinaka ili svođenjem razmjera tih učinaka na najmanju moguću razinu, ili pružanje ili omogućivanje pristupa izgradnji kapaciteta, smjernicama, administrativnoj i financijskoj potpori kao što su zajmovi ili financiranja, uzimajući u obzir resurse, znanje i ograničenja poslovnog partnera;

5. U pogledu stvarnih negativnih učinaka koji se ne bi mogli okončati ili čiji se razmjori ne bi mogli primjereno svesti na najmanju moguću razinu odgovarajućim mjerama navedenima u stavku 3., poduzeće može tražiti ugovorna jamstva s neizravnim poslovnim partnerom kako bi se postigla usklađenost s kodeksom ponašanja ili planom korektivnih djelovanja poduzeća. Ako se ishode takva ugovorna jamstva, primjenjuje se stavak 6.;

6. Ugovorna jamstva iz stavka 3. točke (b) i stavka 5. popraćena su odgovarajućim mjerama za provjeru usklađenosti. Za potrebe provjere usklađenosti poduzeće se može pozvati na verifikaciju koju provodi neovisna treća strana, među ostalim putem industrijskih ili višedioničkih inicijativa.

Ako su ugovorna jamstva dobivena od MSP-a ili je sklopljen ugovor s MSP-om, uvjeti moraju biti poštteni, razumni i nediskriminirajući. Poduzeće također procjenjuje bi li ugovorna jamstva s MSP-om trebala biti popraćena nekom od odgovarajućih mjera za MSP-ove koje su navedene u stavku 3. točki (f). Ako se mjere za provjeru usklađenosti provode u odnosu na MSP-ove, poduzeće snosi trošak provjere koju provodi neovisna treća strana. U slučaju da MSP zahtijeva plaćanje najmanje dijela troška provjere koju provodi neovisna treća strana ili u dogovoru s poduzećem, taj MSP može podijeliti rezultate takvih provjera s drugim poduzećima.

7. U pogledu stvarnih negativnih učinaka navedenih u stavku 1. koji se nisu mogli okončati ili čiji se razmjori nisu mogli svesti na najmanju moguću razinu mjerama utvrđenima u stavcima 3., 5. i 6., kao krajnja mjera, poduzeće je dužno suzdržati se od uspostave novih ili produljenja postojećih odnosa s poslovnim partnerom s kojim je učinak povezan ili u čijem je lancu aktivnosti učinak nastao te, ako mu pravo kojim se uređuju njihovi odnosi to dopušta, poduzima sljedeće radnje, kao krajnju mjeru:

▼B

- (a) donosi i provodi plan pojačanih preventivnih djelovanja za konkretni negativni učinak bez nepotrebne odgode, uključujući tako da koristi ili poveća sredstvo utjecaja poduzeća privremenom suspenzijom poslovnih odnosa u odnosu na dotične aktivnosti, tako dugo dok postoji razumno očekivanje da će ti naponi uspjeti; plan djelovanja uključuje određene i odgovarajuće rokove za donošenje i provedbu svih djelovanja u njemu, tijekom kojih poduzeće može tražiti i alternativne poslovne partnere;
- (b) ako se ne može razumno očekivati da će ti naponi navedeni u točki (a) uspjeti ili ako se provedbom plana pojačanih korektivnih djelovanja negativni učinak nije okončao ili sveo na najmanju moguću razinu, raskida poslovni odnos u vezi s dotičnim aktivnostima ako je stvarni negativni učinak ozbiljan.

Prije privremene suspenzije ili raskida poslovnog odnosa poduzeće procjenjuje bi li se moglo razumno očekivati da će negativni učinci tog postupka biti naočigled ozbiljniji od negativnog učinka koji se nije mogao okončati ili čiji se razmjer nije mogao primjereno svesti na najmanju moguću razinu. Ako je to slučaj, poduzeće nije obvezno suspendirati ili raskinuti poslovni odnos te je u mogućnosti izvijestiti nadležno nadzorno tijelo o opravdanim razlozima za takvu odluku.

Države članice predviđaju mogućnost privremene suspenzije ili raskida poslovnog odnosa u ugovorima koji su uređeni njihovim pravom u skladu s prvim podstavkom, osim ugovora u kojima su stranke zakonski obvezne sklopiti te odnose.

Ako poduzeće odluči privremeno suspendirati ili raskinuti poslovni odnos, poduzeće poduzima korake za sprečavanje, ublažavanje ili okončanje učinaka suspenzije ili raskida te o tome u razumnom roku obavješćuje poslovnog partnera i preispituje tu odluku.

Ako poduzeće odluči da neće privremeno suspendirati ili raskinuti poslovni odnos u skladu s ovim člankom, poduzeće prati stvarni negativni učinak i periodično ponovno procjenjuje svoju odluku i jesu li dostupne daljnje odgovarajuće mjere.

Članak 12.

Otklanjanje štete stvarnih negativnih učinaka

1. Države članice osiguravaju da, ako je poduzeće uzrokovalo ili zajednički uzrokovalo stvarni negativni učinak, to poduzeće osigurava otklanjanje njegove štete.

2. Ako je stvarni negativni učinak uzrokovao samo poslovni partner poduzeća, poduzeće može dobrovoljno osigurati otklanjanje štete. Poduzeće može i iskoristiti svoju moć utjecaja na poslovnog partnera koji uzrokuje negativni učinak kako bi se osiguralo otklanjanje štete.

▼B*Članak 13.***Smisljena suradnja s dionicima**

1. Države članice osiguravaju da poduzeća poduzimaju odgovarajuće mjere za provođenje djelotvorne suradnje s dionicima u skladu s ovim člankom.

2. Ne dovodeći u pitanje Direktivu (EU) 2016/943, kada se savjetuju s dionicima poduzeća, prema potrebi, pružaju im relevantne i sveobuhvatne informacije kako bi se provela djelotvorna i transparentna savjetovanja. Ne dovodeći u pitanje Direktivu (EU) 2016/943, dionicima uključenima u savjetovanje dopušteno je podnijeti obrazloženi zahtjev za relevantne dodatne informacije, koje poduzeće dostavlja u razumnom roku te u odgovarajućem i razumljivom obliku. Ako poduzeće odbije zahtjev za dodatne informacije, dionik uključen u savjetovanje ima pravo na pisano obrazloženje tog odbijanja.

3. Savjetovanje s dionicima odvija se u sljedećim koracima postupka ►**C1** dubinske analize ◀:

(a) prikupljanje potrebnih informacija o stvarnim ili potencijalnim negativnim učincima kako bi se negativni učinci utvrdili, procijenili i rangirali po prioritetu u skladu s člancima 8. i 9.;

(b) razvoj planova preventivnih i korektivnih djelovanja u skladu s člankom 10. stavkom 2. i člankom 11. stavkom 3. te razvoj planova pojačanih preventivnih i korektivnih djelovanja u skladu s člankom 10. stavkom 6. i člankom 11. stavkom 7.;

(c) odluka o raskidu ili suspenziji poslovnog odnosa u skladu s člankom 10. stavkom 6. i člankom 11. stavkom 7.;

(d) donošenje odgovarajućih mjera za otklanjanje štete negativnih učinaka u skladu s člankom 12.;

(e) prema potrebi, izrada kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja za praćenje kako se zahtijeva člankom 15.

4. Ako nije razumno moguće učinkovito surađivati s dionicima u mjeri u kojoj je to potrebno za usklađivanje sa zahtjevima ove Direktive, poduzeća se dodatno savjetuju sa stručnjacima koji mogu pružiti vjerodostojan uvid u stvarne ili potencijalne negativne učinke.

5. Pri savjetovanju s dionicima poduzeća utvrđuju i otklanjaju prepreke za suradnju te osiguravaju da sudionici nisu predmet osвете ili odmazde, među ostalim održavanjem povjerljivosti ili anonimnosti.

▼B

6. Države članice osiguravaju da je poduzećima dopušteno ispuniti obveze utvrđene u ovom članku putem industrijskih ili višedioničkih inicijativa, prema potrebi, pod uvjetom da postupci savjetovanja ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovom članku. Korištenje industrijskim i višedioničkim inicijativama nije dovoljno za ispunjavanje obveze savjetovanja s vlastitim zaposlenicima poduzeća i njihovim predstavnicima.

7. Suradnjom sa zaposlenicima i njihovim predstavnicima ne dovodi se u pitanje relevantno zakonodavstvo Unije i nacionalno zakonodavstvo u području zapošljavanja i socijalnih prava, kao ni primjenjivi kolektivni ugovori.

*Članak 14.***Mehanizam za prijave i postupanje s pritužbama**

1. Države članice osiguravaju da poduzeća omoguće osobama i tijelima navedenima u stavku 2. da im podnesu pritužbe ako te osobe ili tijela imaju opravdane zabrinutosti u pogledu stvarnih ili potencijalnih negativnih učinaka kada je riječ o vlastitom poslovanju poduzeća, poslovanju njihovih društava kćeri ili poslovanju njihovih poslovnih partnera u lancima aktivnosti poduzeća.

2. Države članice osiguravaju da pritužbe mogu podnijeti:

- (a) fizičke ili pravne osobe koje su pogođene ili imaju opravdane sumnje vjerovati da bi mogle biti pogođene negativnim učinkom, te legitimni predstavnici tih osoba u njihovo ime, kao što su organizacije civilnog društva i borci za ljudska prava;
- (b) sindikati i drugi predstavnici radnika koji predstavljaju fizičke osobe koji rade u dotičnom lancu aktivnosti; kao i
- (c) organizacije civilnog društva koje su aktivne i iskusne u područjima povezanim s negativnim učinkom na okoliš koji je predmet pritužbe.

3. Države članice osiguravaju da poduzeća uspostave pravedan, javno dostupan pristupačan, predvidljiv i transparentan postupak za rješavanje pritužbi iz stavka 1., uključujući postupak kada poduzeće smatra da je pritužba neutemeljena, i da o tom postupku obavijeste predstavnike radnika i sindikate na koje se to odnosi. Poduzeća poduzimaju razumno dostupne mjere kako bi spriječila svaki oblik osвете, i to tako da osiguraju povjerljivost identiteta osobe ili organizacije koja je podnijela pritužbu, u skladu s nacionalnim pravom. Ako se informacije trebaju dijeliti, to se radi na način kojim se ne ugrožava sigurnost podnositelja pritužbi, što uključuje i neotkrivanje identiteta podnositelja pritužbe.

▼B

Države članice osiguravaju da se, ako je pritužba utemeljena, negativni učinak koji je predmet pritužbe smatra utvrđenim u smislu članka 8., a poduzeće poduzima odgovarajuće mjere u skladu s člancima 10., 11. i 12.

4. Države članice osiguravaju da podnositelji pritužbe imaju pravo:

- (a) zatražiti od poduzeća kojem su podnijeli pritužbu u skladu sa stavkom 1. odgovarajuće daljnje postupanje s pritužbom;
- (b) sastati se s predstavnicima poduzeća na odgovarajućoj razini kako bi raspravljali o stvarnim ili potencijalnim ozbiljnim negativnim učincima koji su predmet pritužbe i o potencijalnom otklanjanju štete u skladu s člankom 12.;
- (c) dobiti obrazloženje od poduzeća o tome smatra li se pritužba utemeljenom ili neutemeljenom te, ako se smatra utemeljenom, primiti informacije o koracima i djelovanjima koji su poduzeti ili se trebaju poduzeti.

5. Države članice osiguravaju da poduzeća uspostave pristupačan mehanizam za podnošenje prijava namijenjen osobama i tijelima ako imaju informacije ili zabrinutosti u pogledu stvarnih ili potencijalnih negativnih učinaka kada je riječ o njihovu vlastitom poslovanju, poslovanju njihovih društava kćeri i poslovanju njihovih poslovnih partnera u lancima aktivnosti poduzeća.

U okviru tog mehanizma osigurava se da se prijave mogu podnijeti anonimno ili povjerljivo u skladu s nacionalnim pravom. Poduzeća poduzimaju razumno dostupne mjere kako bi spriječila svaki oblik osvete, i to tako da osiguraju povjerljivost identiteta osobe ili tijela koji su podnijeli prijavu, u skladu s nacionalnim pravom. Poduzeće može obavijestiti osobe ili tijela koji podnose prijave o koracima i djelovanjima koji su poduzeti ili se trebaju poduzeti, ako je relevantno.

6. Države članice osiguravaju da poduzeća imaju mogućnost ispuniti obveze utvrđene u stavku 1., stavku 3. prvom podstavku i stavku 5. sudjelovanjem u suradničkom postupku podnošenja pritužbi i mehanizmu za prijave, uključujući one koje su zajednički uspostavila poduzeća, putem industrijskih udruženja, višedioničkih inicijativa ili globalnih okvirnih sporazuma, pod uvjetom da suradnički postupci i mehanizmi ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovom članku.

7. Podnošenje prijava ili pritužbi na temelju ovog članka nije preduvjet niti sprečava osobe koje ih podnose da imaju pristup postupcima na temelju članaka 26. i 29. ili drugim izvansudskim mehanizmima.

▼B*Članak 15.***Praćenje**

Države članice osiguravaju da poduzeća provode periodične procjene vlastitog poslovanja i mjera, poslovanja i mjera svojih društava kćeri i, kada su povezani s lancima aktivnosti poduzeća te poslovanja i mjera svojih poslovnih partnera, kako bi ocijenila provedbu i pratila prikladnost i djelotvornost utvrđivanja, sprečavanja, ublažavanja i okončanja negativnih učinaka te svođenja njihova razmjera na najmanju moguću razinu. Takve procjene temelje se, prema potrebi, na kvalitativnim i kvantitativnim pokazateljima te se provode bez nepotrebne odgode nakon znatne promjene, ali najmanje svakih 12 mjeseci i kad god postoje opravdani razlozi za sumnju da bi se mogli pojaviti novi rizici od nastupanja tih negativnih učinaka. Ako je primjereno, politika ►C1 dubinske analize ◄, utvrđeni negativni učinci i izvedene odgovarajuće mjere ažuriraju se u skladu s ishodom tih procjena i uzimajući u obzir relevantne informacije dionika.

*Članak 16.***Komunikacija**

1. Ne dovodeći u pitanje izuzeće utvrđene stavkom 2. ovog članka, države članice osiguravaju da poduzeća izvješćuju o pitanjima obuhvaćenima ovom Direktivom objavljivanjem godišnjeg izvještaja na svojim internetskim stranicama. Taj godišnji izvještaj objavljuje se:

- (a) na najmanje jednom od službenih jezika nadzornog tijela države članice Unije imenovanog u skladu s člankom 24. i, ako je različit, na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnog poslovanja;
- (b) u razumnom roku, ali najkasnije 12 mjeseci nakon datuma bilance financijske godine za koju je izvještaj sastavljen ili, za poduzeća koja dobrovoljno izvješćuju u skladu s Direktivom 2013/34/EU, do datuma objave godišnjih financijskih izvještaja.

U slučaju poduzeća osnovanog u skladu sa zakonodavstvom treće zemlje, u izvještaju se navode i informacije potrebne u skladu s člankom 23. stavkom 2. o ovlaštenom predstavniku poduzeća.

2. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na poduzeća koja podliježu zahtjevima za izvješćivanje o održivosti u skladu s člancima 19.a, 29.a ili 40.a Direktive 2013/34/EU, uključujući ona koja su izuzeta u skladu s člankom 19.a stavkom 9. ili člankom 29.a stavkom 8. te direktive.

▼B

3. Komisija do 31. ožujka 2027. donosi delegirane akte u skladu s člankom 34. kako bi se ova direktiva nadopunila utvrđivanjem sadržaja i kriterija za izvješćivanje na temelju stavka 1., posebno navodeći dovoljno detaljne informacije o opisu ►C1 dubinske analize ◄, utvrđenim stvarnim i potencijalnim negativnim učincima i odgovarajućim mjerama poduzetima s obzirom na te učinke. Pri izradi tih delegiranih akata Komisija uzima u obzir standarde izvješćivanja o održivosti donesene na temelju članaka 29.b i 40.b Direktive 2013/34/EU te ih prema potrebi usklađuje s njima.

Pri donošenju delegiranih akata navedenih u prvom podstavku Komisija osigurava da ne dolazi do udvostručavanja zahtjeva za izvješćivanje za poduzeća iz članka 3. stavka 1. točke (a) podtočke iii. koja podliježu zahtjevima za izvješćivanje na temelju članka 4. Uredbe (EU) 2019/2088, uz istodobno potpuno zadržavanje minimalnih obveza propisanih ovom Direktivom.

*Članak 17.***Dostupnost informacija na jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki**

1. Od 1. siječnja 2029. države članice osiguravaju da poduzeća, kada objavljuju godišnji izvještaj iz članka 16. stavka 1. ove Direktive, istodobno taj izvještaj dostavljaju tijelu za prikupljanje iz stavka 3. ovog članka kako bi ih ono objavilo na jedinstvenoj europskoj pristupnoj točki (ESAP), kako je uspostavljena na temelju Uredbe (EU) 2023/2859.

Države članice osiguravaju da su informacije sadržane u godišnjem izvješću iz prvog podstavka u skladu sa sljedećim zahtjevima:

(a) dostavljaju se u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci kako je definirano u članku 2. točki 3. Uredbe (EU) 2023/2859 ili, ako je to propisano pravom Unije ili nacionalnim pravom, u strojno čitljivom formatu kako je definirano u članku 2. točki 4. te uredbe;

(b) priloženi su im sljedeći metapodaci:

i. svi nazivi poduzeća na koje se odnose informacije;

ii. identifikacijska oznaka pravnog subjekta poduzeća, kako je utvrđena u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (b) Uredbe (EU) 2023/2859;

iii. veličina poduzeća po kategorijama iz članka 7. stavka 4. točke (d) Uredbe (EU) 2023/2859;

iv. industrijski sektor ili sektori gospodarske djelatnosti poduzeća, kako je određeno u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (e) Uredbe (EU) 2023/2859;

▼B

v. vrsta informacija prema klasifikaciji u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (c) Uredbe (EU) 2023/2859;

vi. podatak o tome sadržavaju li informacije osobne podatke.

2. Za potrebe stavka 1. točke (b) podtočke ii. države članice osiguravaju da poduzeća ishode identifikacijsku oznaku pravne osobe.

3. Za potrebe dostupnosti informacija iz stavka 1. ovog članka na ESAP-u države članice do 31. prosinca 2028. imenuju barem jedno tijelo za prikupljanje kako je definirano u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2023/2859 i o tome obavješćuju Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala.

4. Kako bi se osiguralo učinkovito prikupljanje i upravljanje informacijama dostavljenima u skladu sa stavkom 1., Komisija je ovlaštena donijeti provedbene mjere kojima se utvrđuje sljedeće:

(a) svi drugi metapodaci koji se moraju priložiti uz informacije;

(b) strukturiranje podataka u informacijama; kao i

(c) koje informacije trebaju biti u strojno čitljivom formatu i koji strojno čitljiv format treba upotrijebiti u tim slučajevima.

Članak 18.

Ogledne ugovorne klauzule

Kako bi se poduzećima pružila potpora u usklađivanju s člankom 10. stavkom 2. točkom (b) i člankom 11. stavkom 3. točkom (c), Komisija uz savjetovanje s državama članicama i dionicima donosi smjernice o dobrovoljnom modelu ugovornih klauzula, do 26. siječnja 2027.

Članak 19.

Smjernice

1. Kako bi se pružila potpora poduzećima ili nadležnim tijelima država članica u vezi s time kako bi poduzeća trebala ispunjavati svoje obveze ►**C1** dubinske analize ◀ na praktičan način, i kako bi se pružila potpora dionicima, Komisija, uz savjetovanje s državama članicama i dionicima, Agencijom Europske unije za temeljna prava, Europskom agencijom za okoliš, Europskim nadzornim tijelom za rad i, prema potrebi, međunarodnim organizacijama i drugim tijelima koja imaju stručno znanje u području ►**C1** dubinske analize ◀, izdaje smjernice, uključujući opće smjernice i smjernice za određene sektore ili određene negativne učinke.

2. Smjernice koje se izdaju u skladu sa stavkom 1. uključuju:

▼ **B**

(a) smjernice i primjere najbolje prakse o tome kako provoditi ►**C1** dubinsku analizu ◄ u skladu s obvezama iz članaka od 5. do 16., posebno postupak utvrđivanja u skladu s člankom 8., rangiranje učinaka po prioritetu u skladu s člankom 9., odgovarajuće mjere za prilagodbu praksi nabave u skladu s člankom 10. stavkom 2. i člankom 11. stavkom 3., odgovoran prekid sudjelovanja u skladu s člankom 10. stavkom 6. i člankom 11. stavkom 7., odgovarajuće mjere za otklanjanje štete u skladu s člankom 12. te način utvrđivanja dionika i suradnje s njima u skladu s člankom 13., među ostalim putem mehanizma za obavješćivanje i postupka za podnošenja pritužbe uspostavljenih u članku 14.;

(b) praktične smjernice o planu tranzicije iz članka 22.;

(c) smjernice za pojedine sektore;

(d) smjernice za procjenu čimbenika rizika na razini poduzeća i poslovanja, kao i zemljopisnih i kontekstualnih, proizvodnih i uslužnih te sektorskih čimbenika rizika, uključujući one povezane sa sukobima pogodenim i visokorizičnim područjima;

(e) upućivanja na dostupne podatke i izvore informacija za usklađenost s obvezama iz ove Direktive te na digitalne alate i tehnologije kojima bi se mogla olakšati i poduprijeti usklađenost;

(f) informacije o tome kako dijeliti resurse i informacije među poduzećima i drugim pravnim subjektima u svrhu usklađenosti s odredbama nacionalnog prava donesenima na temelju ove Direktive, u skladu sa zaštitom poslovnih tajni na temelju članka 5. stavka 3. i zaštitom od moguće odmazde i osvete u skladu s člankom 13. stavkom 5.;

(g) informacijama za dionike i njihove predstavnike o tome kako surađivati tijekom postupka ►**C1** dubinske analize ◄.

3. Smjernice iz stavka 2. točaka (a), (d) i (e) stavljaju se na raspolaganje do 26. siječnja 2027. Smjernice iz stavka 2. točaka (a), (d) i (e) stavljaju se na raspolaganje do 26. srpnja 2027.

4. Smjernice naveden u tom članku dostupne su na svim službenim jezicima Unije. Komisija periodično preispituje smjernice i prema potrebi ih prilagođava.

▼ **B***Članak 20.***Popratne mjere**

1. Kako bi pružile informacije i potporu poduzećima, njihovim poslovnim partnerima i dionicima, države članice uspostavljaju pojedinačne ili zajedničke namjenske internetske stranice, platforme ili portale i upravljaju njima. U tom se pogledu posebna pozornost posvećuje MSP-ovima koji su prisutni u lancima aktivnosti poduzeća. Te internetske stranice, platforme ili portali posebno omogućuju pristup:

- (a) sadržaju i kriterijima za izvješćivanje kako ih je utvrdila Komisija u delegiranim aktima donesenima na temelju članka 16. stavka 3.;
- (b) smjernicama Komisije o dobrovoljnim oglednim ugovornim klauzulama utvrđenima u članku 18. i smjernicama koje izdaje u skladu s člankom 19.;
- (c) jedinstvenoj službi za pomoć iz članka 21.; kao i
- (d) informacijama za dionike i njihove predstavnike o tome kako surađivati tijekom postupka ► **C1** dubinske analize ◀.

2. Ne dovodeći u pitanje pravila o državnim potporama, države članice mogu pružiti financijsku potporu MSP-ovima. Države članice također mogu pružiti potporu dionicima kako bi se olakšalo izvršavanje prava utvrđenih u ovoj Direktivi.

3. Komisija može dopuniti mjere potpore država članica na temelju postojećeg djelovanja Unije kojim se podupire ► **C1** dubinska analiza ◀ u Uniji i u trećim zemljama te može osmisliti nove mjere, uključujući poticanje industrijskih ili višedioničkih inicijativa kako bi se poduzećima pomoglo da ispune svoje obveze.

4. Ne dovodeći u pitanje članke 25., 26. i 29., poduzeća mogu sudjelovati u industrijskim i višedioničkim inicijativama kako bi poduprla provedbu obveza iz članaka od 7. do 16. u mjeri u kojoj su takve inicijative primjerene za potporu ispunjavanju tih obveza. Posebno, nakon što procijene njihovu primjerenost, poduzeća mogu iskoristiti relevantne analize rizika koje su provedene u okviru industrijske ili višedioničke inicijative ili koju su proveli članovi tih inicijativa ili se može pridružiti tim analizama te može poduzeti učinkovite odgovarajuće mjere u okviru takvih inicijativa ili se pridružiti tim mjerama. Pritom poduzeća prate učinkovitost takvih mjera i nastavljaju poduzimati odgovarajuće mjere, ako je potrebno, kako bi osigurala ispunjavanje svojih obveza.

Komisija i države članice mogu pomoći u širenju informacija o tim inicijativama i njihovu ishodu. Komisija u suradnji s državama članicama izdaje smjernice u kojima se određuju kriteriji prikladnosti i metodologija koju poduzeća trebaju primjenjivati kako bi procijenila prikladnost industrijskih i višedioničkih inicijativa.

▼B

5. Ne dovodeći u pitanje članke 25., 26. i 29., poduzeća mogu koristiti verifikaciju koju provodi neovisna treća strana u vezi s poduzećima u svojem lancu aktivnosti kako bi poduprla provedbu obveza ►C1 dubinske analize ◄, u mjeri u kojoj je takva verifikacija primjerena za potporu ispunjavanju relevantnih obveza. Verifikaciju koju provodi treća strana mogu provoditi druga poduzeća ili se ona može provoditi u okviru industrijskih ili višedioničkih inicijativa. Neovisni verifikatori treće strane postupaju objektivno i potpuno neovisno o poduzeću, nisu u nikakvom sukobu interesa i ne podliježu izravnom ili neizravnom vanjskom utjecaju te se suzdržavaju od svakog djelovanja koje nije u skladu s njihovom neovisnošću. Trebali bi biti iskusni i stručni za pitanja okoliša ili ljudskih prava, ovisno o prirodi negativnog učinka, te odgovarati za kvalitetu i pouzdanost verifikacije koju provode.

Komisija u suradnji s državama članicama izdaje smjernice u kojima se određuju kriteriji prikladnosti i metodologija koju poduzeća trebaju primjenjivati kako bi procijenila prikladnost verifikatora treće strane, kao i smjernice za praćenje točnosti, učinkovitosti i cjelovitosti verifikacije koju provodi treća strana.

*Članak 21.***Jedinstvena služba za pomoć**

1. Komisija uspostavlja jedinstvenu službu za pomoć putem koje poduzeća mogu tražiti informacije, smjernice i potporu za ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Direktive.

2. Relevantna nacionalna tijela u svakoj državi članici surađuju s jedinstvenom službom za pomoć kako bi pomogla u prilagođavanju informacija i smjernica nacionalnim kontekstima i širenju tih informacija i smjernica.

*Članak 22.***Borba protiv klimatskih promjena**

1. Države članice osiguravaju da poduzeća iz članka 2. stavka 1. točki (a), (b) i (c) i članka 2. stavka 2. točki (a), (b) i (c) donesu i provedu plan tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena, kojim se ulaganjem najboljih napora nastoji osigurati da su poslovni model i strategija poduzeća kompatibilni s prelaskom na održivo gospodarstvo i ograničavanjem globalnog zagrijavanja na 1,5 °C u skladu s Pariškim sporazumom i ciljem postizanja klimatske neutralnosti kako je utvrđen u Uredbi (EU) 2021/1119, uključujući prijelazne ciljeve i ciljeve klimatske neutralnosti do 2050. i, ako je relevantno, izloženost poduzeća aktivnostima povezanim s ugljenom, naftom i plinom.

▼B

Nacrt plana tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena iz prvog podstavka sadržava:

- (a) rokove za podciljeve povezane s klimatskim promjenama za 2030. i podciljeve za petogodišnja razdoblja do 2050. utemeljene na nepobitnim znanstvenim dokazima te, prema potrebi, apsolutne ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova iz opsega 1. opsega 2 i opsega 3. za svaku značajnu kategoriju emisija stakleničkih plinova;
- (b) opis utvrđenih poluga dekarbonizacije i ključnih planiranih mjera za postizanje ciljeva iz točke (a), uključujući, prema potrebi, promjene u portfelju proizvoda i usluga poduzeća i uvođenje novih tehnologija;
- (c) objašnjenje i kvantifikaciju ulaganja i financiranja kojima se poduzme provedba plana tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena; kao i
- (d) opis uloge administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela s obzirom na plan tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena.

2. Smatra se da su poduzeća koja prijave plan tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena u skladu s člancima 19.a, 29.a ili 40.a, ovisno o slučaju, Direktive 2013/34/EU ispunila obvezu donošenja plana tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena utvrđenu u stavku 1. ovog članka.

Smatra se da su poduzeća koja su uključena u plan tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena njihova matičnog poduzeća, prijavljen u skladu s člankom 29.a ili 40.a, ovisno o slučaju, Direktive 2013/34/EU ispunila obvezu donošenja plana tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena utvrđenu u stavku 1. ovog članka.

3. Države članice osiguravaju da se plan za ublažavanje klimatskih promjena iz stavka 1. ažurira svakih 12 mjeseci i da sadržava opis napretka koji je poduzeće ostvarilo u postizanju ciljeva iz stavka 1. drugog podstavka točke (a).

Članak 23.

Ovlašteni predstavnik

1. Države članice zahtijevaju da svako poduzeće navedeno u članku 2. stavka 2., koje djeluje u državi članici, imenuje pravnu ili fizičku osobu koja ima poslovni nastan ili boravište u jednoj od država članica u kojoj posluje kao svojeg ovlaštenog predstavnika. Imenovanje je valjano kada ga potvrdi ovlašteni predstavnik.

▼B

2. Države članice zahtijevaju da ovlašteni predstavnik ili poduzeće prijave ime, adresu, adresu elektroničke pošte i telefonski broj ovlaštenog predstavnika nadzornom tijelu u državi članici u kojoj ovlašteni predstavnik ima domicil ili poslovni nastan i, ako je različito, nadležnom nadzornom tijelu kako je utvrđeno u članku 24. stavku 3. Države članice osiguravaju da je ovlašteni predstavnik dužan na zahtjev dostaviti primjerak imenovanja na službenom jeziku države članice bilo kojem nadzornom tijelu.

3. Države članice zahtijevaju da ovlašteni predstavnik ili poduzeće obavijeste nadzorno tijelo u državi članici u kojoj ovlašteni predstavnik ima domicil ili poslovni nastan i, ako je različito, nadležno nadzorno tijelo kako je utvrđeno u članku 24. stavku 3. da je riječ o poduzeću u smislu članka 2. stavka 2.

4. Države članice zahtijevaju da svako poduzeće ovlasti svojeg ovlaštenog predstavnika za primanje obavijesti od nadzornih tijela o svim pitanjima potrebnima za usklađivanje s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi ova Direktiva i njihovu provedbu. Poduzeća su dužna svojem ovlaštenom predstavniku dati potrebne ovlasti i sredstva za suradnju s nadzornim tijelima.

5. Ako poduzeće iz članka 2. stavka 2. ne ispuní obveze utvrđene u ovom članku, sve države članice u kojima takvo poduzeće posluje nadležne su za izvršenje ispunjenja tih obveza u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Država članica koja namjerava izvršiti obveze utvrđene u ovom članku obavješćuje nadzorna tijela putem Europske mreže nadzornih tijela uspostavljene u skladu s člankom 28. kako ih ne bi izvršile druge države članice.

*Članak 24.***Nadzorna tijela**

1. Svaka država članica imenuje jedno ili više nadzornih tijela za nadziranje usklađenosti s obvezama utvrđenima u odredbama nacionalnog prava donesenima u skladu s člancima od 7. do 16. i člankom 22.

2. U pogledu poduzeća iz članka 2. stavka 1., nadležno nadzorno tijelo jest tijelo države članice u kojoj poduzeće ima sjedište.

3. Kada je riječ o poduzeću iz članka 2. stavka 2., nadležno nadzorno tijelo jest tijelo države članice u kojoj društvo ima podružnicu. Ako poduzeće nema podružnicu ni u jednoj državi članici ili ima podružnice u više država članica, nadležno nadzorno tijelo jest nadzorno tijelo države članice u kojoj je poduzeće ostvarilo većinu svojeg ►C1 neto prihoda ◄ u Uniji u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini prije datuma navedenog u članku 37. ili na datum na koji poduzeće prvi put ispuní kriterije iz članka 2. stavka 2., ovisno o tome što nastupi kasnije.

▼C1

Poduzeće iz članka 2. stavka 2. može, na temelju promjene okolnosti zbog koje ostvaruje većinu svojeg prihoda u Uniji u drugoj državi članici, podnijeti propisno obrazložen zahtjev za promjenu nadzornog tijela koje je nadležno za uređivanje pitanja obuhvaćenih ovom Direktivom u pogledu tog poduzeća.

▼B

4. Ako matično društvo ispunjava obveze koje proizlaze iz ove Direktive u ime svojih društava kćeri u skladu s člankom 6., nadležno nadzorno tijelo matičnog društva surađuje s nadležnim nadzornim tijelom društva kćeri, koje će ostati nadležno da bi osiguralo da društvo kći podliježe izvršavanju ovlasti u skladu s člankom 25. U tom pogledu Europska mreža nadzornih tijela uspostavljena na temelju članka 28. olakšava potrebnu suradnju, koordinaciju i pružanje uzajamne pomoći u skladu s člankom 28.

5. Ako država članica imenuje više od jednog nadzornog tijela, osigurava da su nadležnosti tih nadzornih tijela jasno definirane te da nadzorna tijela blisko i učinkovito surađuju.

6. Za potrebe ove Direktive, države članice mogu kao nadzorna tijela imenovati i tijela za nadzor reguliranih financijskih društava.

7. Do 26. srpnja 2026. države članice obavješćuju Komisiju o imenima i podacima za kontakt nadzornih tijela imenovanih u skladu s ovim člankom, kao i o njihovim nadležnostima ako postoji nekoliko imenovanih nadzornih tijela. Obavješćuju Komisiju o svim promjenama povezanim s tim.

8. Komisija javno objavljuje popis nadzornih tijela, između ostalog i na svojim internetskim stranicama a, ako država članica ima nekoliko nadzornih tijela, odgovarajuće nadležnosti tih tijela u vezi s ovom Direktivom. Komisija redovito ažurira popis na temelju informacija dobivenih od država članica.

9. Države članice jamče neovisnost nadzornih tijela i osiguravaju da ona i sve osobe koje za njih rade ili koje su za njih radile te revizori, stručnjaci i sve druge osobe koje djeluju u njihovo ime izvršavaju svoje ovlasti nepristrano, transparentno i uz dužno poštovanje obveze čuvanja poslovne tajne. Države članice posebno osiguravaju da su nadzorna tijela pravno i funkcionalno neovisna, ne podliježu izravnom ili neizravnom vanjskom utjecaju, uključujući od poduzeća obuhvaćenih područjem primjene ove Direktive ili drugih tržišnih interesa, da njegovo osoblje i osobe odgovorne za upravljanje njime nemaju sukob interesa, da podliježu zahtjevima u pogledu povjerljivosti te da se suzdržavaju od svakog djelovanja koje nije u skladu s njihovim dužnostima.

10. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela objavljuju i stavljaju na raspolaganje na internetu godišnje izvješće o svojim aktivnostima na temelju ove Direktive.

Članak 25.

Ovlasti nadzornih tijela

1. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela imaju odgovarajuće ovlasti i sredstva za izvršavanje zadaća koje su im dodijeljene na temelju ove Direktive, uključujući ovlasti da od poduzeća zahtijevaju pružanje informacija i da provode istrage povezane s ispunjavanjem obveza utvrđenih u člancima od 7. do 16. Države članice zahtijevaju od nadzornih tijela da nadziru donošenje i izradu tranzicijskog plana za ublažavanje klimatskih promjena u skladu sa zahtjevima iz članka 22. stavka 1.

2. Nadzorno tijelo može pokrenuti istragu na vlastitu inicijativu ili na temelju obavijesti o potkrijepljenoj sumnji u skladu s člankom 26. ako smatra da ima dovoljno informacija koje ukazuju na to da poduzeće potencijalno krši obveze predviđene odredbama nacionalnog prava donesenima u skladu s ovom Direktivom.

3. Inspekcije se provode u skladu s nacionalnim pravom države članice u kojoj se provodi inspekcija i uz prethodno upozorenje poduzeću, osim ako bi prethodna obavijest narušila djelotvornost inspekcije. Ako u okviru istrage nadzorno tijelo želi provesti inspekciju na području države članice koja nije njegova, traži pomoć od nadzornog tijela u toj državi članici u skladu s člankom 28. stavkom 3.

4. Ako kao rezultat mjera poduzetih u skladu sa stavcima 1. i 2. nadzorno tijelo utvrdi nepoštovanje odredaba nacionalnog prava donesenih u skladu s ovom Direktivom, predmetnom poduzeću odobrava odgovarajući rok za poduzimanje korektivnih djelovanja, ako je to moguće.

Poduzimanje korektivnih djelovanja ne isključuje izricanje sankcija ili utvrđivanje građanskopravne odgovornosti u slučaju štete, u skladu s člankom 27. odnosno člankom 29.

5. Pri obavljanju svojih zadaća nadzorna tijela imaju ovlasti učiniti barem sljedeće:

(a) naložiti poduzeću da:

i. prestane s kršenjem odredaba nacionalnog prava donesenih u skladu s ovom Direktivom poduzimanjem djelovanja ili prestankom postupanja;

ii. se suzdrži od ponavljanja relevantnog postupanja; i

iii. prema potrebi, osigura otklanjanje štete koje je razmjerno kršenju i potrebno da se to kršenje okonča;

▼B

- (b) izreći sankcije u skladu s člankom 27.; i
- (c) donijeti privremene mjere u slučaju neposrednog rizika od ozbiljne i nepopravljive štete.

6. Nadzorna tijela izvršavaju ovlasti iz ovog članka u skladu s nacionalnim pravom:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima; ili
- (c) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima, koja osiguravaju da su pravni lijekovi djelotvorni i da imaju učinak ekvivalentan učinku sankcija koje izravno izriču nadzorna tijela.

7. Države članice osiguravaju da svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na djelotvoran pravni lijek protiv pravno obvezujuće odluke nadzornog tijela koja se na nju odnosi, u skladu s nacionalnim pravom.

8. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela vode evidenciju o istragama iz stavka 1., u kojoj se u prvom redu navode priroda i rezultati tih istraga, te evidenciju o svakom izvršenju djelovanja poduzetog na temelju stavka 5.

9. Odlukama nadzornih tijela o usklađenosti poduzeća s odredbama nacionalnog prava donesenima na temelju ove Direktive ne dovodi se u pitanje građanskopravna odgovornost poduzeća u skladu s člankom 29.

Članak 26.

Potkrijepljene sumnje

1. Države članice osiguravaju da fizičke i pravne osobe imaju pravo prijaviti potkrijepljene sumnje, putem lako dostupnih kanala, svakom nadzornom tijelu ako na temelju objektivnih okolnosti imaju razloga smatrati da poduzeće ne poštuje odredbe nacionalnog prava donesene na temelju ove Direktive.

2. Države članice osiguravaju da, ako to zatraži osoba koja prijavljuje potkrijepljene sumnje, nadzorno tijelo poduzima potrebne mjere za odgovarajuću zaštitu identiteta te osobe i njezinih osobnih podataka koji bi, u slučaju da se otkriju, bili štetni za tu osobu.

3. Ako je potkrijepljena sumnja u nadležnosti drugog nadzornog tijela, tijelo koje zaprima potkrijepljenu prijavu o sumnji proslijeđuje je tom tijelu.

▼B

4. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela obavljaju procjenu potkrijepljenih sumnji u odgovarajućem razdoblju i, prema potrebi, izvršavaju svoje ovlasti kako je navedeno u članku 25.

5. Što prije i u skladu s relevantnim odredbama nacionalnog prava te u skladu s pravom Unije, nadzorno tijelo obavješćuje osobe iz stavka 1. o rezultatu procjene njihove potkrijepljene sumnje te navodi obrazloženje za taj rezultat. Nadzorno tijelo također obavješćuje osobe koje prijavljuju takve potkrijepljene sumnje i koje u skladu s nacionalnim pravom imaju legitiman interes u tom predmetu o svojoj odluci o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva za djelovanje, kao i o opisu daljnjih koraka i mjera te praktičnim informacijama o pristupu postupcima upravnog i sudskog preispitivanja.

6. Države članice osiguravaju da osobe koje prijavljuju potkrijepljene sumnje u skladu s ovim člankom i koje, u skladu s nacionalnim pravom, imaju legitiman interes u tom predmetu, imaju pristup sudu ili drugom neovisnom i nepristranom javnom tijelu nadležnom za preispitivanje postupovne i materijalne zakonitosti odluka, radnji ili nedjelovanja nadzornog tijela.

*Članak 27.***Sankcije**

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama, uključujući novčane kazne, koje se primjenjuju na kršenja odredaba nacionalnog prava donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije učinkovite su, proporcionalne i odvraćajuće.

2. Pri odlučivanju o izricanju sankcija i, u slučaju izricanja takvih sankcija, pri određivanju njihove prirode i odgovarajuće razine u obzir se uzimaju:

- (a) priroda, težina i trajanje kršenja te ozbiljnost učinaka koji proizlaze iz tog kršenja;
- (b) sva ulaganja i sva ciljana potpora koja je pružena u skladu s člancima 10. i 11.;
- (c) svaka suradnja s drugim subjektima kako bi se prevladali dotični učinci;
- (d) prema potrebi, razmjeri odluka o rangiranju po prioritetu u skladu s člankom 9.;
- (e) sva relevantna prijašnja kršenja odredbi nacionalnog prava donesenih na temelju ove Direktive od strane poduzeća koja su utvrđena konačnom odlukom;

▼B

- (f) razmjeri u kojima je poduzeće poduzelo korektivno djelovanje u pogledu dotičnog predmeta;
- (g) financijska dobit koju je poduzeće ostvarilo ili gubici koje je izbjeglo zbog kršenja;
- (h) svi ostali otegotni ili olakotni čimbenici primjenjivi na okolnosti dotičnog slučaja.

3. Države članice predviđaju barem sljedeće sankcije:

- (a) novčane kazne;
- (b) ako poduzeće ne postupi u skladu s odlukom o izricanju novčane kazne u primjenjivom roku, javnu izjavu u kojoj se navodi poduzeće koje je odgovorno za kršenje i priroda kršenja.

4. Ako se izriču novčane kazne, temelje se na ►C1 neto prihodu ◄ poduzeća na svjetskoj razini. Najviša gornja granica novčanih kazni ne iznosi manje od 5 % ►C1 neto prihoda ◄ poduzeća na svjetskoj razini u financijskoj godini koja prethodi odluci o izricanju novčane kazne.

▼C1

Države članice osiguravaju da se, u pogledu poduzeća iz članka 2. stavka 1. točke (b) i članka 2. stavka 2. točke (b), novčane kazne računaju uzimajući u obzir konsolidirani prihod koji je prijavilo to krajnje matično društvo.

▼B

5. Države članice osiguravaju da se sve odluke nadzornih tijela koje sadržavaju sankcije povezane s kršenjem nacionalnih odredaba nacionalnog prava donesenih na temelju ove Direktive objavljuju, da su javno dostupne najmanje pet godina i da se šalju Europskoj mreži nadzornih tijela uspostavljenoj na temelju članka 28. Objavljena odluka ne sadržava nikakve osobne podatke u smislu članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679.

*Članak 28.***Europska mreža nadzornih tijela**

1. Komisija uspostavlja Europsku mrežu nadzornih tijela, sastavljenu od predstavnika nadzornih tijela. Europska mreža nadzornih tijela olakšava suradnju nadzornih tijela i koordinaciju i usklađivanje regulatornih, istražnih i nadzornih praksi te praksi sankcioniranja koje provode nadzorna tijela te, prema potrebi, razmjenu informacija među njima.

Komisija može pozvati agencije Unije s relevantnim stručnim znanjem u područjima obuhvaćenima ovom Direktivom da se pridruže Europskoj mreži nadzornih tijela.

▼ **B**

2. Države članice surađuju s Europskom mrežom nadzornih tijela kako bi se identificirala poduzeća u njihovoj nadležnosti, u prvom redu pružanjem svih potrebnih informacija kako bi se procijenilo ispunjava li određeno poduzeće iz treće zemlje kriterije iz članka 2. Komisija uspostavlja zaštićen sustav za razmjenu informacija u vezi s ►C1 neto prihodom ◄ koji je u Uniji ostvarilo poduzeće iz članka 2. stavka 2. koje nema podružnicu ni u jednoj državi članici ili ima podružnice u različitim državama članicama, preko kojeg države članice redovito priopćuju informacije kojima raspolažu u pogledu ►C1 neto prihoda ◄ koji su takva poduzeća ostvarila. Komisija analizira te informacije u razumnom roku i obavješćuje državu članicu u kojoj je poduzeće ostvarilo većinu svojeg ►C1 neto prihoda ◄ u Uniji u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini, da poduzeće jest poduzeće iz članka 2. stavka 2. i da je nadzorno tijelo države članice nadležno u skladu s člankom 24. stavkom 3.

3. Nadzorna tijela međusobno si pružaju bitne informacije i pomažu si u obavljanju svojih dužnosti te uspostavljaju mjere za učinkovitu suradnju. Uzajamna pomoć uključuje suradnju u cilju izvršavanja ovlasti iz članka 25., među ostalim u vezi s inspekcijama i zahtjevima za informacije.

4. Nadzorna tijela poduzimaju sve odgovarajuće potrebne korake da odgovore na zahtjev drugog nadzornog tijela za pomoć bez nepotrebne odgode i najkasnije u roku od mjesec dana nakon zaprimanja zahtjeva. Ako je to potrebno zbog okolnosti slučaja, to se razdoblje može produžiti za najviše dva mjeseca na temelju odgovarajućeg obrazloženja. Takvi koraci mogu posebno obuhvaćati prijenos bitnih informacija o vođenju istrage.

5. Zahtjevi za pomoć moraju sadržavati sve potrebne informacije, uključujući svrhu i obrazloženje zahtjeva. Nadzorna tijela koriste se informacijama zaprimljenima putem zahtjeva za pomoć samo u zatraženu svrhu.

6. Nadzorno tijelo koje zaprimi zahtjev izvješćuje nadzorno tijelo koje je podnijelo zahtjev o rezultatima ili, ovisno o slučaju, o napretku mjera poduzetih u cilju ispunjenja zahtjeva za pomoć.

7. Nadzorna tijela ne naplaćuju jedna drugima naknade za radnje i mjere poduzete na temelju zahtjeva za pomoć.

Međutim, nadzorna tijela mogu dogovoriti pravila za uzajamnu nadoknadu posebnih izdataka koji proizlaze iz pružanja pomoći u izvanrednim slučajevima.

▼B

8. Nadzorno tijelo koje je nadležno u skladu s člankom 24. stavkom 3. obavješćuje Europsku mrežu nadzornih tijela o toj činjenici i o svakom zahtjevu za promjenu nadležnog nadzornog tijela.

9. Ako postoje sumnje u pogledu dodjele nadležnosti, Europska mreža nadzornih tijela bit će obaviještena o informacijama na kojima se temelji ta dodjela te se može koordinirati u pronalaženju rješenja.

10. Europska mreža nadzornih tijela objavljuje:

- (a) odluke nadzornih tijela koje sadržavaju sankcije iz članka 27. stavka 5. kao i
- (b) okvirni popis poduzeća iz trećih zemalja koja podliježu ovoj Direktivi.

Članak 29.

Gradanskopravna odgovornost poduzeća i pravo na potpunu naknadu štete

1. Države članice osiguravaju da se poduzeće može smatrati odgovornim za štetu nanесenu fizičkoj ili pravnoj osobi, pod uvjetom da:

- (a) poduzeće namjerno ili nepažnjom nije ispunilo obveze utvrđene u člancima 10. i 11., kada su pravo, zabrana ili obveza navedeni u Prilogu ovoj Direktivi usmjereni na zaštitu fizičke ili pravne osobe; kao i
- (b) zbog neispunjenja obveze iz točke (a) nanесena je šteta pravnim interesima fizičke ili pravne osobe zaštićenima na temelju nacionalnog prava.

Poduzeće se ne može smatrati odgovornim ako su štetu nanijeli samo njegovi poslovni partneri u njegovu lancu aktivnosti.

2. Ako se poduzeće smatra odgovornim u skladu sa stavkom 1., fizička ili pravna osoba ima pravo na potpunu naknadu štete u skladu s nacionalnim pravom. Potpuna naknada štete na temelju ove Direktive ne dovodi do prekomjerne naknade štete, bilo putem kaznene, višestruke ili druge vrste odštete.

3. Države članice osiguravaju:

- (a) da nacionalna pravila o početku, trajanju, suspenziji ili prekidu rokova zastare neopravdano ne ometaju pokretanje postupaka za naknadu štete i ni u kojem slučaju nisu restriktivnija od pravila o nacionalnim općim sustavima građanskopravne odgovornosti;

▼B

da rok zastare za pokretanje postupaka za naknadu štete na temelju ove Direktive iznosi najmanje pet godina i ni u kojem slučaju nije kraći od roka zastare utvrđenog na temelju nacionalnih općih sustava građanskopravne odgovornosti.

Rokovi zastare ne počinju teći prije prestanka kršenja i prije nego što podnositelj tužbe sazna za, ili se razumno može očekivati da zna za:

- i. postupanje i činjenicu da ono predstavlja kršenje;
 - ii. činjenicu da mu je kršenjem nanesena šteta; kao i
 - iii. identitet prekršitelja;
- (b) da trošak postupka nije nedopustivo visok za podnositelje tužbe koji traže pravdu;
- (c) da podnositelji tužbe mogu tražiti mjere zabrane, među ostalim u okviru skraćenih postupaka. Takve mjere zabrane u obliku su konačne ili privremene mjere za prestanak kršenja odredaba nacionalnog prava koje su donesene na temelju ove Direktive, i to poduzimanjem djelovanja ili prestankom postupanja;
- (d) da su predviđeni razumni uvjeti na temelju kojih svaka navodno oštećena strana može ovlastiti sindikat, nevladinu organizaciju za ljudska prava ili zaštitu okoliša ili drugu nevladinu organizaciju i, u skladu s nacionalnim pravom, nacionalne institucije za ljudska prava, sa sjedištem u državi članici, za pokretanje postupaka za ostvarivanje prava navodno oštećene strane, ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila građanskopravnog postupka.

Sindikat ili nevladina organizacija može biti ovlaštena na temelju prvog podstavka ove točke ako ispunjava zahtjeve utvrđene nacionalnim pravom. Ti zahtjevi mogu biti da se održava stalna vlastita prisutnost i da, u skladu s njihovim statutima, sudjelovanje u ostvarivanju prava zaštićenih na temelju ove Direktive ili odgovarajućih prava u nacionalnom pravu nije komercijalno ni samo privremeno;

- (e) da ako je tužba podnesena i podnositelj tužbe predoči utemeljeno obrazloženje koje sadržava razumno dostupne činjenice i dokaze dostatne da se potkrijepi vjerodostojnost njegova zahtjeva za naknadu štete te je naveo da su dodatni dokazi u posjedu poduzeća, sudovi mogu naložiti poduzeću da otkrije takve dokaze u skladu s nacionalnim postupovnim pravom.

▼ B

Nacionalni sudovi ograničavaju otkrivanje i čuvanje traženih dokaza na ono što je nužno i razmjerno kako bi se potkrijepio mogući zahtjev ili zahtjev za naknadu štete. Kada se utvrđuje je li nalog za otkrivanje ili čuvanje dokaza razmjeran, nacionalni sudovi razmatraju u kojoj su mjeri zahtjev ili obrana potkrijepljeni dostupnim činjenicama i dokazima kojima se opravdava zahtjev za otkrivanje dokaza; opseg i trošak otkrivanja, kao i legitimne interese svih strana, uključujući sve dotične treće strane, što uključuje sprečavanje nespecifičnih traženja informacija za koje su mali izgledi da će biti relevantne strankama u postupku; sadrže li dokazi čije se otkrivanje traži povjerljive informacije, posebno u vezi s bilo kojim trećim stranama, te koji aranžmani postoje za zaštitu takvih povjerljivih informacija.

Države članice osiguravaju da nacionalni sudovi imaju ovlasti naložiti otkrivanje dokaza koji sadrže povjerljive informacije ako smatraju da su one relevantne za postupak za naknadu štete. Države članice osiguravaju da pri davanju naloga za otkrivanje takvih informacija nacionalni sudovi imaju na raspolaganju učinkovite mjere zaštite takvih informacija.

4. Poduzeća koja su sudjelovala u industrijskim ili višedioničkim inicijativama ili su se koristila neovisnom verifikacijom koju provode treće strane ili ugovornim klauzulama kako bi poduprla provedbu obveza ► **C1** dubinske analize ◀ i dalje se neovisno o tome mogu smatrati odgovornima u skladu s ovim člankom.

5. Građanskopravna odgovornost poduzeća za naknadu štete koja proizlazi iz ove odredbe ne dovodi u pitanje građanskopravnu odgovornost njegovih društava kćeri ili bilo kojeg izravnog i neizravnog poslovnog partnera u lancu aktivnosti poduzeća.

Ako su štetu zajednički uzrokovali poduzeće i njegovo društvo kći, izravni ili neizravni poslovni partner, oni su solidarno odgovorni, ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog prava koje se odnose na uvjete solidarne odgovornosti i prava na regres.

6. Pravilima o građanskopravnoj odgovornosti u skladu s ovom Direktivom ne ograničava se odgovornost poduzeća na temelju pravnog sustava Unije ili nacionalnih pravnih sustava i ne dovode se u pitanje pravila Unije ili nacionalna pravila o građanskopravnoj odgovornosti povezana s negativnim učincima na ljudska prava ili okoliš kojima se predviđa odgovornost u situacijama koje nisu obuhvaćene ovom Direktivom ili kojima se predviđa stroža odgovornost od one predviđene ovom Direktivom.

▼B

7. Države članice osiguravaju da odredbe nacionalnog prava kojima se prenosi ovaj članak imaju prevladavajuću obveznu primjenu u slučajevima kada pravo koje se primjenjuje na zahtjeve u tom smislu nije nacionalno pravo države članice.

*Članak 30.***Prijava kršenja i zaštita osoba koje prijavljuju kršenja**

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se Direktiva (EU) 2019/1937 primjenjuje na prijavljivanje kršenja odredaba nacionalnog prava kojima se prenosi ova Direktiva i zaštitu osoba koje prijavljuju ta kršenja.

*Članak 31.***Javna potpora, javna nabava i javne koncesije**

Države članice osiguravaju da se ispunjavanje obveza koje proizlaze iz odredaba nacionalnog prava kojima se prenosi ova Direktiva, ili njihova dobrovoljna provedba, smatra okolišnim ili socijalnim aspektom koji ugovorna tijela, u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU, mogu uzeti u obzir u sklopu kriterija za dodjelu ugovora o javnoj nabavi i ugovora o koncesiji, te okolišnim ili socijalnim uvjetom koji ugovorna tijela mogu, u skladu s tim direktivama, odrediti u vezi s izvršenjem ugovora o javnoj nabavi ili koncesiji.

*Članak 32.***Izmjena Direktive (EU) 2019/1937**

U točki E.2. dijela I. Priloga Direktivi (EU) 2019/1937 dodaje se sljedeća točka:

„vii. Direktiva (EU) 2024/1760 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. svibnja 2024. o ►**C1** dubinskoj analizi ◄ za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 i Uredbe (EU) 2023/2859 (SL L, 2024/1760, 5.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).”.

*Članak 33.***Izmjena Uredbe (EU) 2023/2859**

U dijelu B Priloga Uredbi (EU) 2023/2859 dodaje se sljedeća točka:

„17. Direktiva (EU) 2024/1760 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. svibnja 2024. o ►**C1** dubinskoj analizi ◄ za održivo poslovanje i izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 i Uredbe (EU) 2023/2859 (SL L, 2024/1760, 5.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).”.

▼B*Članak 34.***Izvršavanje delegiranja ovlasti**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2. i članka 16. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 25. srpnja 2024.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 2. i članka 16. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. Opoziv ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 2. ili članka 16. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 35.***Postupak odbora**

1. Komisiji pomaže odbor. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

*Članak 36.***Preispitivanje i izvješćivanje**

1. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o potrebi za utvrđivanjem dodatnih zahtjeva ►**C1** dubinske analize ◀ za održivost prilagođenih reguliranim financijskim društvima u pogledu pružanja financijskih usluga i investicijskih aktivnosti te o mogućnostima za takve zahtjeve ►**C1** dubinske analize ◀ i njihovim učincima, u skladu s ciljevima ove Direktive.

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

▼B

U izvješću se uzimaju u obzir drugi zakonodavni akti Unije koji se primjenjuju na regulirana financijska društva. Ono se objavljuje se što je prije moguće nakon 25. srpnja 2024., ali najkasnije 26. srpnja 2026. Izvješću se, po potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog.

2. Komisija najkasnije 26. srpnja 2030. i svake tri godine nakon toga podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi ove Direktive i njezinoj učinkovitosti u postizanju ciljeva, posebno u otklanjanju negativnih učinaka. Izvješću se, po potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog. U prvom izvješću ocjenjuju se, među ostalim, sljedeća pitanja:

(a) učinci ove Direktive na MSP-ove, zajedno s ocjenom učinkovitosti različitih mjera i alata za potporu koju MSP-ovima pružaju Komisija i države članice;

(b) područje primjene ove Direktive u smislu obuhvaćenih poduzeća, osigurava li se njime učinkovitost ove Direktive s obzirom na njezine ciljeve, jednaki uvjeti među obuhvaćenim subjektima i da poduzeća ne mogu zaobići primjenu ove Direktive, uključujući:

— je li potrebno revidirati članak 3. stavak 1. točku (a) kako bi se ovom Direktivom obuhvatili subjekti osnovani u pravnom obliku različitom od onih navedenih u Prilogu I. ili Prilogu II. Direktivi 2013/34/EU;

— je li u područje primjene ove Direktive potrebno uključiti poslovne modele ili oblike gospodarske suradnje s trećim poduzećima osim onih obuhvaćenih člankom 2.;

— je li potrebno revidirati pragove u pogledu broja zaposlenika i ►C1 neto prihoda ◄ utvrđene u članku 2. i treba li uvesti sektorski pristup u visokorizičnim sektorima;

— je li potrebno revidirati kriterij ►C1 neto prihoda ◄ ostvarenog u Uniji utvrđen u članku 2. stavku 2.;

(c) je li potrebno revidirati definiciju pojma „lanac aktivnosti”;

(d) je li potrebno izmijeniti Prilog ovoj Direktivi, među ostalim u svjetlu međunarodnih kretanja, te bi li ga trebalo proširiti kako bi se obuhvatili dodatni negativni učinci, posebno negativni učinci na dobro upravljanje;

(e) je li potrebno revidirati pravila o borbi protiv klimatskih promjena predviđena ovom Direktivom, posebno u pogledu izrade, donošenja i provedbe planova tranzicije za ublažavanje klimatskih promjena od strane poduzeća, kao i ovlasti nadzornih tijela povezane s tim pravilima;

▼B

- (f) učinkovitost mehanizama izvršenja uspostavljenih na nacionalnoj razini, sankcija i pravila o građanskopravnoj odgovornosti;
- (g) jesu li potrebne promjene razine usklađenosti predviđene ovom Direktivom kako bi se osigurali jednaki uvjeti za poduzeća na unutarnjem tržištu, uključujući konvergenciju i razlike među odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi ova Direktiva.

*Članak 37.***Prenošenje****▼M1**

1. Države članice do 26. srpnja 2027. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

One primjenjuju te mjere kako slijedi:

- (a) od 26. srpnja 2028. u odnosu na poduzeća iz članka 2. stavka 1. točaka (a) i (b), koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom države članice i koja su u prosjeku imala više od 3000 zaposlenika i ostvarila ►C1 neto prihod ◄ na svjetskoj razini veći od 900 000 000 EUR u posljednjoj financijskoj godini koja prethodi 26. srpnja 2028. za koju su godišnji financijski izvještaji doneseni ili su trebali biti doneseni, uz iznimku mjera potrebnih za usklađivanje s člankom 16., koje države članice primjenjuju na ta poduzeća za financijske godine koje počinju 1. siječnja 2029. ili nakon tog datuma;
- (b) od 26. srpnja 2028. u odnosu na poduzeća iz članka 2. stavka 2. točaka (a) i (b), koja su osnovana u skladu sa zakonodavstvom treće zemlje i koja su ostvarila ►C1 neto prihod ◄ veći od 900 000 000 EUR u Uniji u financijskoj godini koja prethodi posljednjoj financijskoj godini koja prethodi 26. srpnja 2028., uz iznimku mjera potrebnih za usklađivanje s člankom 16., koje države članice primjenjuju na ta poduzeća za financijske godine koje počinju 1. siječnja 2029. ili nakon tog datuma;
- (c) od 26. srpnja 2029. u odnosu na sva ostala poduzeća iz članka 2. stavka 1. točaka (a) i (b) i članka 2. stavka 2. točaka (a) i (b) te poduzeća iz članka 2. stavka 1. točke (c) i članka 2. stavka 2. točke (c), uz iznimku mjera potrebnih za usklađivanje s člankom 16., koje države članice primjenjuju na ta poduzeća za financijske godine koje počinju 1. siječnja 2030. ili nakon tog datuma.

▼B

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

*Članak 38.***Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 39.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

PRILOG

Dio I.

1. Prava i zabrane iz međunarodnih instrumenata o ljudskim pravima

1. Pravo na život, kako se tumači u skladu s člankom 6. stavkom 1. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Zloupotreba tog prava uključuje, ali nije ograničena na, privatne ili javne zaštitare koji štite resurse, objekte ili osoblje poduzeća koji prouzroče smrt osobe zbog nedostatka uputa ili kontrole od strane poduzeća;
2. zabrana mučenja, okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupka, kako se tumači u skladu s člankom 7. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. To uključuje, ali nije ograničeno na, privatne ili javne zaštitare koji štite resurse, objekte ili osoblje poduzeća koji izlože osobu mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupku zbog nedostatka uputa ili kontrole od strane poduzeća;
3. pravo na slobodu i sigurnost, kako se tumači u skladu s člankom 9. stavkom 1. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;
4. zabrana samovoljnog ili nezakonitog miješanja u privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje osobe te nezakonitih napada na čast ili ugled te osobe, kako se tumači u skladu s člankom 17. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;
5. zabrana uplitanja u slobodu misli, savjesti i vjere, kako se tumači u skladu s člankom 18. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;
6. pravo na uživanje pravednih i povoljnih radnih uvjeta, uključujući pravednu plaću i primjerenu plaću dostatnu za život za zaposlene osobe te primjeren dohodak dostatan za život za samozaposlene osobe i maloposjednike, koju zarade od svog rada i proizvodnje, pristojan život, sigurne i zdrave radne uvjete i razumno ograničenje radnih sati, kako se tumači u skladu s člancima 7. i 11. Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima;
7. zabrana ograničavanja pristupa radnika primjerenom stanovanju ako radna snaga stanuje u smještaju koji osigurava poduzeće te ograničavanja pristupa radnika odgovarajućoj prehrani, odjeći, vodi i sanitarnim uvjetima na radnom mjestu, kako se tumači u skladu s člankom 11. Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima;
8. pravo djeteta na najviši mogući standard zdravlja, kako se tumači u skladu s člankom 24. Konvencije o pravima djeteta; pravo na obrazovanje, kako se tumači u skladu s člankom 28. Konvencije o pravima djeteta; pravo na primjeren životni standard, kako se tumači u skladu s člankom 27. Konvencije o pravima djeteta; pravo djeteta na zaštitu od gospodarskog izrabljivanja i obavljanja bilo kojega posla koji bi za dijete bio pogibeljan ili ometao njegovo obrazovanje, koji bi bio štetan za zdravlje djeteta ili njegov tjelesni, duševni, duhovni, moralni ili društveni razvoj, kako se tumači u skladu s člankom 32. Konvencije o pravima djeteta; pravo djeteta na zaštitu od svih oblika spolnog izrabljivanja i zlostavljanja te na zaštitu od otmice, prodaje ili nezakonitog premještanja na drugo mjesto u njegovoj zemlji ili izvan nje u svrhu iskorištavanja, kako se tumači u skladu s člancima 34. i 35. Konvencije o pravima djeteta;

▼B

9. zabrana zapošljavanja djeteta mlađeg od dobi u kojoj završava obvezno obrazovanje, a u svakom slučaju prije nego što navrší 15 godina, osim u slučaju da je to predviđeno zakonom mjesta zaposlenja u skladu s člankom 2. stavkom 4. Konvencije Međunarodne organizacije rada o najnižoj dobi za zapošljavanje iz 1973. (br. 138), kako se tumači u skladu s člancima od 4. do 8. Konvencije Međunarodne organizacije rada o najnižoj dobi za zapošljavanje iz 1973. (br. 138);
10. zabrana najgorih oblika dječjeg rada (osobe mlađe od 18 godina), kako se tumači u skladu s člankom 3. Konvencije Međunarodne organizacije rada o najgorim oblicima dječjeg rada iz 1999. (br. 182). Ta provjera obuhvaća:
 - (a) sve oblike ropstva ili odnose slične ropstvu, kao što su prodaja djece i trgovanje djecom, dužničko ropstvo i kmetstvo, kao i prisilni ili obvezni rad, uključujući prisilno ili obvezno novačenje djece za sudjelovanje u oružanim sukobima;
 - (b) iskorištavanje, podvođenje ili nuđenje djeteta za prostituciju, za proizvodnju pornografije ili sudjelovanje u pornografskim predstavama;
 - (c) iskorištavanje, pribavljanje ili nuđenje djeteta za nezakonite aktivnosti, osobito za proizvodnju droge ili trgovanje drogom; kao i
 - (d) posao koji bi po svojoj prirodi ili okolnostima u kojima se obavlja mogao naštetiti zdravlju, sigurnosti ili moralu djece;
11. zabrana prisilnog ili obveznog rada, što znači svakog rada ili usluge koji se zahtijevaju od neke osobe pod prijetnjom bilo kakve kazne i za koje se ta osoba nije dobrovoljno ponudila, na primjer kao posljedica dužničkog ropstva ili trgovine ljudima, kako se tumači u skladu s člankom 2. stavkom 1. Konvencije Međunarodne organizacije rada o prisilnom radu iz 1930. (br. 29). Prisilni ili obvezni rad ne znači poslovi ili usluge koji su u skladu s člankom 2. stavkom 2. Konvencije Međunarodne organizacije rada o prisilnom radu iz 1930. (br. 29) ili člankom 8. stavkom 3. točkama (b) i (c) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;
12. zabrana svih oblika ropstva i trgovine robljem, uključujući prakse slične ropstvu, kmetstvu ili drugim oblicima prevlasti ili ugnjetavanja na radnom mjestu, kao što su ekstremno gospodarsko izrabljivanje ili seksualno iskorištavanje i ponižavanje, ili trgovina ljudima, kako se tumači u skladu s člankom 8. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;
13. pravo na slobodu udruživanja, okupljanja, i prava na organiziranje i kolektivno pregovaranje, kako se tumači u skladu s člancima 21. i 22. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, člankom 8. Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Konvencijom Međunarodne organizacije rada o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje iz 1948. (br. 87) i Konvencijom Međunarodne organizacije rada o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje iz 1949. (br. 98). Ta prava uključuju sljedeće:
 - (a) radnici mogu slobodno osnivati sindikate ili pristupiti sindikatima;

▼B

- (b) osnivanje sindikata, pristupanje sindikatu i članstvo u njemu ne smiju biti razlog za neopravdanu diskriminaciju ili odmazdu;
 - (c) sindikati mogu slobodno djelovati u skladu sa svojim statutima i pravilima bez uplitanja nadležnih tijela; i
 - (d) pravo na štrajk i pravo na kolektivno pregovaranje.
14. zabrana nejednakog postupanja pri zapošljavanju, osim u slučaju da je to opravdano zahtjevima za zapošljavanje, kako se tumači u skladu s člancima 2. i 3. Konvencije Međunarodne organizacije rada o jednakosti plaća iz 1951. (br. 100), člancima 1. i 2. Konvencije Međunarodne organizacije rada o diskriminaciji u odnosu na zaposlenje i zanimanje iz 1958. (br. 111) i člankom 7. Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima. To posebno uključuje sljedeće:
- (a) isplatu nejednake naknade za rad jednake vrijednosti; i
 - (b) diskriminaciju na temelju nacionalnog ili socijalnog podrijetla, rase, boje kože, spola, vjeroispovijesti ili političkog mišljenja;
15. zabrana uzrokovanja mjerljive degradacije okoliša, kao što su štetna promjena tla, onečišćenje vode ili zraka, štetne emisije, prekomjerna potrošnja vode, degradacija zemljišta, ili drugi utjecaj na prirodne resurse, kao što je deforestacija, koja:
- (a) znatno narušava prirodne temelje za čuvanje i proizvodnju hrane;
 - (b) osobi uskraćuje pristup sigurnoj i čistoj vodi za piće;
 - (c) osobi otežava pristup sanitarnim čvorovima ili ih uništava;
 - (d) šteti zdravlju, sigurnosti, uobičajenoj uporabi zemljišta ili zakonito stečenoj imovini osobe;
 - (e) znatno negativno utječe na usluge ekosustava putem kojih ekosustav izravno ili neizravno doprinosi dobrobiti ljudi;
- kako se tumači u skladu s člankom 6. stavkom 1. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i člancima 11. i 12. Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima;
16. pravo pojedinaca, skupina i zajednica na zemljište i resurse te pravo na to da ne budu lišeni sredstava za život, što podrazumijeva zabranu nezakonite deložacije ili zauzimanja zemljišta, šuma i voda pri stjecanju, razvoju ili drugom korištenju zemljišta, šuma i voda, uključujući deforestaciju, čija upotreba osigurava egzistenciju osobe, kako se tumači u skladu s člancima 1. i 27. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i člancima 1., 2. i 11. Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima.

▼B**2. Instrumenti za ljudska prava i temeljne slobode**

- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima,
- Konvencija o pravima djeteta,
- temeljne/glavne konvencije Međunarodne organizacije rada:
- Konvencija o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, 1948. (br. 87),
- Konvencija o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje, 1949. (br. 98),
- Konvencija o prisilnom radu, 1930. (br. 29) i njezin Protokol iz 2014.,
- Konvencija o ukidanju prisilnog rada, 1957. (br. 105),
- Konvencija o najnižoj dobi za zapošljavanje, 1973. (br. 138),
- Konvencija o najgorim oblicima dječjeg rada, 1999. (br. 182),
- Konvencija o jednakosti plaća, 1951. (br. 100),
- Konvencija o diskriminaciji u odnosu na zaposlenje i zanimanje, 1958. (br. 111).

Dio II.

Zabrane i obveze sadržane u okolišnim instrumentima

1. Obveza izbjegavanja ili svodenja na najmanju moguću razinu negativnih učinaka na biološku raznolikost, kako se tumači u skladu s člankom 10. točkom (b) Konvencije o biološkoj raznolikosti iz 1992. i mjerodavnim pravom u relevantnoj jurisdikciji, uključujući obveze iz Kartagenskog protokola o razvoju, rukovanju, prijevozu, uporabi, prijenosu i oslobađanju modificiranih živih organizama i Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravičnoj podjeli dobiti koja proizlaze iz njihova korištenja uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti od 12. listopada 2014.;
2. zabrana uvoza, izvoza, ponovnog izvoza ili unošenja s mora bilo koje jedinke uvrštene u dodatke od I. do III. Konvenciji o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (CITES) od 3. ožujka 1973. bez dozvole, kako se tumači u skladu s člancima III., IV. i V. Konvencije;
3. zabrana proizvodnje, uvoza i izvoza proizvoda kojima je dodana živa navedenih u dijelu I. Prilogu A Minamatskoj konvenciji o živi od 10. listopada 2013. (Minamatska konvencija), kako se tumači u skladu s člankom 4. stavkom 1. Konvencije;
4. zabrana uporabe žive ili živinih spojeva u proizvodnim postupcima navedenima u dijelu I. Priloga B Minamatskoj konvenciji nakon datuma postupnog ukidanja navedenog u Konvenciji za pojedinačne procese, kako se tumači u skladu s člankom 5. stavkom 2. Konvencije;

▼B

5. zabrana nezakonite obrade otpadne žive, kako se tumači u skladu s člankom 11. stavkom 3. Minamatske konvencije i člankom 13. Uredbe (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
6. zabrana proizvodnje i upotrebe kemikalija navedenih u Prilogu A Stockholmskoj konvenciji od 22. svibnja 2001. o postojanim organskim onečišćujućim tvarima, kako se tumači u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (a) podtočkom i. Konvencije i Uredbom (EU) 2019/1021 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
7. zabrana nezakonitog rukovanja, prikupljanja, skladištenja i odlaganja otpada, kako se tumači u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (d), podtočkama i. i ii. Konvencije o postojanim organskim onečišćujućim tvarima i člankom 7. Uredbe (EU) 2019/1021;
8. zabrana uvoza ili izvoza kemikalije navedene u Prilogu III. Rotterdamskoj konvenciji o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini (UNEP/FAO) od 10. rujna 1998., kako se tumači u skladu s člankom 10. stavkom 1., člankom 11. stavkom 1. točkom (b) i člankom 11. stavkom 2. Konvencije i navodima stranke uvoznice ili izvoznice koja je potpisnica Konvencije u skladu s postupkom prethodnog informiranog pristanka;
9. zabrana nezakonite proizvodnje, potrošnje, uvoza i izvoza kontroliranih tvari iz priloga A, B, C i E Montrealskom protokolu o tvarima koje oštećuju ozonski sloj uz Bečku konvenciju o zaštiti ozonskog sloja, kako se tumači u skladu s člankom 4.B Montrealskog protokola i odredbama o licenciranju na temelju mjerodavnog prava u relevantnoj jurisdikciji;
10. zabrana izvoza opasnog ili drugog otpada, kako se tumači u skladu s člankom 1. stavcima 1. i 2. Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju od 22. ožujka 1989. (Baselska konvencija) i Uredbom (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾:
 - (a) stranci Konvencije koja je zabranila uvoz takvog opasnog i drugog otpada, kako se tumači u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (b) Baselske konvencije;
 - (b) u zemlju uvoza koja ne pristane na određeni uvoz u pisanom obliku, u slučaju kada ta zemlja uvoza nije zabranila uvoz takvog opasnog otpada, kako se tumači u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (c) Baselske konvencije;
 - (c) strankama koje nisu potpisnice Baselske konvencije, kako se tumači u skladu s člankom 4. stavkom 5. Baselske konvencije;

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2017/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o živi i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1102/2008 (SL L 137, 24.5.2017., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2019/1021 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o postojanim organskim onečišćujućim tvarima (SL L 169, 25.6.2019., str. 45.).

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006., str. 1.).

▼B

- (d) u zemlju uvoza ako se takvim opasnim ili drugim otpadom ne gospodari na način prihvatljiv za okoliš u toj zemlji ili drugdje, kako se tumači u skladu s člankom 4. stavkom 8. prvom rečenicom Baselske konvencije;
11. zabrana izvoza opasnog otpada iz zemalja navedenih u Prilogu VII. Baselskoj konvenciji u zemlje koje nisu navedene u Prilogu VII. za djelatnosti navedene u Prilogu IV. Baselskoj konvenciji, kako se tumači u skladu s člankom 4.A Baselske konvencije i člancima 34. i 36. Uredbe (EZ) br. 1013/2006;
 12. zabrana uvoza opasnog i drugog otpada iz stranke koja nije potpisnica Baselske konvencije i koja je nije ratificirala, kako se tumači u skladu s člankom 4. stavkom 5. Baselske konvencije;
 13. obveza izbjegavanja ili svođenja na najmanju moguću razinu negativnih učinaka na imovinu koja je određena kao prirodna baština kako je definirana u članku 2. Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine od 16. studenoga 1972. (Konvencija o svjetskoj baštini), kako se tumači u skladu s člankom 5. točkom (d) Konvencije o svjetskoj baštini i mjerodavnim pravom u relevantnoj jurisdikciji;
 14. obveza izbjegavanja ili svođenja na najmanju moguću razinu negativnih učinaka na močvarna područja kako su definirana u članku 1. Konvencije o močvarama od međunarodne važnosti, posebno kao staništa ptica močvarica od 2. veljače 1971. (Ramsarska konvencija), kako se tumači u skladu s člankom 4. stavkom 1. Ramsarske konvencije i mjerodavnim pravom u relevantnoj jurisdikciji;
 15. obveza sprečavanja onečišćenja s brodova, kako se tumači u skladu s Međunarodnom konvencijom o sprečavanju onečišćenja s brodova od 2. studenoga 1973., kako je izmijenjena Protokolom iz 1978. (MARPOL 73/78). Ta provjera obuhvaća:
 - (a) zabranu ispuštanja u more:
 - i. nafte ili naftnih smjesa kako su definirane u pravilu 1. iz Priloga I. Konvenciji MARPOL 73/78, kako se tumače u skladu s pravilima od 9. do 11. iz Priloga I. Konvenciji MARPOL 73/78;
 - ii. štetnih tekućih tvari kako su definirane u pravilu 1. stavku 6. iz Priloga II. Konvenciji MARPOL 73/78, kako se tumače u skladu s pravilima 5. i 6. iz Priloga II. Konvenciji MARPOL 73/78; i
 - iii. otpadnih voda kako su definirane u pravilu 1. stavku 3. iz Priloga IV. Konvenciji MARPOL 73/78, kako se tumače u skladu s pravilima 8. i 9. iz Priloga IV. Konvenciji MARPOL 73/78;
 - (b) zabranu nezakonitog onečišćenja štetnim tvarima koje se prevoze morem u pakiranom obliku kako je definirano u pravilu 1. iz Priloga III. Konvenciji MARPOL 73/78, kako se tumači u skladu s pravilima od 1. do 7. iz Priloga III. Konvenciji MARPOL 73/78; i
 - (c) zabranu nezakonitog onečišćenja smećem s brodova kako je definirano u pravilu 1. iz Priloga V. Konvenciji MARPOL 73/78, kako se tumači u skladu s pravilima od 3. do 6. iz Priloga V. Konvenciji MARPOL 73/78;
 16. obveza sprečavanja, smanjivanja i nadziranja onečišćenja morskog okoliša potapanjem, kako se tumači u skladu s člankom 210. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982. (UNCLOS) i mjerodavnim pravom u relevantnoj jurisdikciji.